ވޮލިއުމް: 44 އަދަދު: 235 ތާރީޚު: 18 ޝައްވާލް 1436 - 3 އޮގަސްޓު 2015 ހޯމަ
ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2015/R-157
ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓް، ގެސްޓް ހައުސް، ޓޫރިސްޓް ހޮޓާ އަދި ޔޮޓް ބަނދަރު ތަރައްޤީ ކުރުމުގައި
ހަދަންޖެހޭ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހެދުމާބެހޭ ގަވާއިދު
 ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަނީ، ޤާނޫނުތަކާއި، ގަވާއިދުތަކާއި، ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް ނެރުއްވާ އިޢުލާންތަކާއި، ދެންނެވުންތަކާއި، ނޫސްބަޔާންތައް ފަދަ ލިޔުންތަކެވެ.
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު  ގެޒެޓް ޝާއިޢުކުރަނީ ކޮންމެ ހަފުތާއެއްގެ ހޯމަ ދުވަހާއި ބުރާސްފަތި ދުވަހުއެވެ.
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ.  ހޯމަ ދުވަހުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢު ކުރެއްވުމަށް ފޮނުއްވާ ލިޔުންތައް ފޮނުއްވުމުގެ
އެންމެފަހު ވަގުތަކީ، ކުރީ ހަފުތާގެ ބުރާސްފަތި ދުވަހުގެ މެންދުރު 12:00 ގެ
ކުރިންނެވެ. އަދި ބުރާސްފަތި ދުވަހުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢު ކުރެއްވުމަށް
ފޯނު: 3323701 ، 3336137
ފޮނުއްވާ ލިޔުންތައް ފޮނުއްވުމުގެ އެންމެފަހު ވަގުތަކީ، ހިނގަމުންދާ
ފެކްސް: 3325500 ހަފުތާގެ އަންގާރަ ދުވަހުގެ މެންދުރު 12:00 ގެ ކުރިންނެވެ. ލިޔުންތައް
އީމެއިލް: gazette@po.gov.mv gazette@po.gov.mv މި އީ.މެއިލް އެޑްރެހަށް ފޮނުއްވުން އެދެމެވެ.
 ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރެއްވުމަށް ފޮނުއްވާ ލިޔުންތައް ލިޔެފައި ހުންނަންވާނީ
ވެބްސައިޓް: www.gazette.gov.mv
މައިކްރޯސޮފްޓް ވާރޑުގައި ފަރުމާ ފޮންޓުންނެވެ.

މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓް، ގެސްޓް ހައުސް، ޓޫރިސްޓް ހޮޓާ އަދި ޔޮޓް ބަނދަރު ތަރައްޤީ ކުރުމުގައި
ހަދަންޖެހޭ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހެދުމާބެހޭ ގަވާއިދު
1 ވަނަ ބައި - ތަޢާރަފު
ތަޢާރަފު 1. މި ގަވާއިދަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/99 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ
މާއްދާއާއި، 19 ވަނަ މާއްދާ، އަދި 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ
ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދެކެވެ.
ނަން 2. މި ގަވާއިދުގެނަމަކީ]ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓް، ގެސްޓް ހައުސް، ޓޫރިސްޓް ހޮޓާ އަދި ޔޮޓް ބަނދަރު
ތަރައްޤީ ކުރުމުގައި ހަދަންޖެހޭ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު
[
ހެދުމާބެހޭ ގަވާއިދު އެވެ.
މަގުސަދު 3. މި ގަވާއިދުގެ މަގުސަދަކީ ޓޫރިސްޓް ވިޔަފާރިތައް ތަރައްޤީކުރުމުގައި ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނިންމަންޖެހޭ
ކަންކަން ނިންމުމުގައި ކަމާގުޅޭ ކޮންސަލްޓެންޓުންނާއި އެ ވިޔަފާރި ތަރައްޤީކުރާ ފަރާތްތަކުން
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ކަންކަމާއި އެކަމާގުޅޭ މަރުޙަލާތައް މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ ގޮތަށް
އޮޅުންފިލުވައި ދިނުމެވެ.
ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުން 4. މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ގަވާއިދު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ
ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
ގަވާއިދު ތަންފީޛުކުރުން 5. މި ގަވާއިދު ތަންފީޛުކުރާނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމުންނެވެ.
2 ވަނަ ބައި - މަޝްރޫޢު ރޭވުން
މަސައްކަތެއް ފެށުމުގެ ކުރިން 6. (ހ) ޓޫރިސްޓް ވިޔަފާރި ތަރައްޤީކުރުމަށް އަލަށް ފަށާ މަޝްރޫޢުތަކާއި، ތަރައްޤީކޮށްފައިވާ
ހުއްދަ ހޯދުން
ވިޔަފާރިއަކަށް ގެނެވޭ ބޮޑެތި ތަރައްޤީތަކާއި އިތުރު ފުރިހަމަކަން ގެނައުމަށް ހިންގާ
3

މަޝްރޫޢުތަކާއި މިނޫނަސް ރީޑިވެލޮޕްކުރުމާއި، ރިނޮވޭޓުކުރުމާ ގުޅޭ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް
ފެށުމުގެ ކުރިން، މިނިސްޓްރީން ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޓޫރިސްޓް ވިޔަފާރިއެއްގެ ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅޭގޮތުން ހަދާ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު
ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހެދުމުގައި ތިރީގައި މިވާ ބައިތައް ހުންނަންވާނެއެވެ.
(1) އެ މަޝްރޫޢު ރޭވިފައިވާ ވެށީގައި އެކުލެވޭ ދިރުންތަކާ)ސޫފާސޫތްޕާއި
ގަސްގަހާގެއްސާއި(ބެހޭ މަޢުލޫމާތު.
(2) ބިންގަ ނޑާއި، ފެނާއި، ވަޔާއި، މޫސުމާއި، ޠަބީޢީ ސިފަތަކާއި، ވެށީގެ ދިރުންނެތް
ބައިތައް.
(3) މި މާއްދާގެ)ށ(ގެ (1) އާއި (2) ގައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެއްބައި
އަނެއްބަޔާ ހުރި ގުޅުން.
(4) ހަރުމުދަލާއި ސަގާފީ ތަރިކަ.
(5) ތިމާވެށިން މަޝްރޫޢަށް ކުރާ އަސަރު. އަދި،
(6) އެ ތަނެއްގެ އިޖުތިމާޢީ މަޢުލޫމާތާއި ދިރިއުޅޭ އިންސާނުންނާއި މަޝްރޫޢާ ހުރި
ގުޅުމާއި މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(އިން)5(ގައިވާ ކަންތައްތަކާއި އެތަނުގައި
ދިރިއުޅޭ އިންސާނުންނާ ދެމެދުގައިވާ ގުޅުން.
3 ވަނަ ބައި - ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުން ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން
ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ 7. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ޓޫރިސްޓް ވިޔަފާރިއާ ގުޅޭ
ލިޔުން ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން
ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތެއް ފެށްޓުމުގެ ކުރިން ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ހޯދުމަށް
އެދިޔާރު، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ މިނިސްޓަރ ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުންތައް ތައްޔާރުކުރުމަށް
ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުމާއި ޚަރަދުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނީ އެދިޔާރެވެ.
(ނ) އެދިޔާރުގެ ފަރާތުން، ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާއިރު
އެއާއެކީގައި އަނބުރައި ނުލިބޭ އިދާރީ ފީއެއް ދައްކަންޖެހޭނެއެވެ.
(ރ) މިނިސްޓްރީން އާންމުންނަށް ބެލޭނެގޮތަށް ތިރީގައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް ގަވާއިދުން
ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(1) އެ ވަގުތަކު ބަލަމުންދާ ހުށަހެޅުންތަކުގެ ލިސްޓާއި ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު.
4

(2) އެދިޔާރަށް އަދި މިނިސްޓްރީއަށް، ޒާތީ އަދި ވިޔަފާރިއާ ބެހޭ ސިއްރު މަޢުލޫމާތު
ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ މަޢުލޫމާތު ނުހިމެނޭގޮތަށް ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ
މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުތައް.
(3) އެދިޔާރަށާއި މިނިސްޓްރީއަށް ޒާތީ އަދި ވިޔަފާރިއާ ބެހޭ ސިއްރު މަޢުލޫމާތު ކަމަށް
ކަ ނޑައަޅާ މަޢުލޫމާތު ނުހިމެނޭގޮތަށް ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭންތައް. އަދި،
(4) ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ދޫކުރުމުން އެ ލިޔުން.
ސްކްރީންކުރުމުގެ މަރުޙަލާ 8. (ހ) ޓޫރިސްޓް ވިޔަފާރިތަކާގުޅޭ ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 5 ގެ ދަށުން
ލިސްޓުކޮށްފައި ނުވާނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހޯދަންޖެހޭ
ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ]ސްކްރީން
[
ކުރުމަށް އެދޭ ފޯމު އެދިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ، ސްކްރީން ކުރުމަށް އެދޭ ފޯމު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބޭތާ،
ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމަނައި 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޖަދުވަލު 4 ގައި
ބުނެވުނު ސްކްރީން ކުރުމަށްފަހު ނިންމިގޮތާ ބެހޭގޮތުން ތިރީގައިވާ ގޮތްތަކުންކުރެ ގޮތެއް
އެދިޔާރަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(1) ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ހަދަން އެންގުން، ނުވަތަ
(2) ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ހަދައިގެން އިތުރު މަޢުލޫމާތު ބޭނުންވާކަން.
(ނ) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 5 ގައިވާ ލިސްޓުގައި ހިމެނިފައިވާ ޓޫރިޒަމާ ގުޅޭ ތަރައްޤީގެ
އެއްވެސް ޕްރޮޖެކްޓަކަށް ސްކްރީން ކުރުމުގެ މަރުޙަލާ ފުރިހަމަކުރާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.
އަދި އެފަދަ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ކުރިން މި ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގެ ދަށުން ހޯދަންޖެހޭ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ މަޢުލޫމާތު
ހިމެނޭ]ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމަށް އެދޭ
[
ފޯމު ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ
މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމަށް އެދޭ ފޯމު ހުށަހެޅުމުން، އެފޯމު ބަލާ ވަޒަން
ކުރުމަށްފަހު އެ މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ގަބޫލުނުކުރެވޭ ފަދަ އަދި އިއާދަ ނުކުރެވޭފަދަ
ބޮޑެތި ގެއްލުންތަކެއް ތިމާވެށްޓަށް ކޮށްފާނެ ކަމަށް މިނިސްޓްރީއަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެ
ނަމަ އެ މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ނުފެންނަކަމަށް ނުވަތަ މަޝްރޫޢުގެ ބައިތަކަށް
ބަދަލުގެނެސް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މިނިސްޓްރީން އެންގިދާނެއެވެ.
ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ 9. (ހ) ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ އޮންނަގޮތާއި އޭގައިވާ މަޢުލޫމާތު ހުންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލު 7 ގައިވާ ގޮތަށެވެ. އެދިޔާރުގެ ފަރާތުން، ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ހުށަހަޅާއިރު
5

އެއާއެކީގައި އަނބުރައި ނުލިބޭ އިދާރީ ފީއެއް ދައްކަންޖެހޭނެއެވެ.
(ށ) ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާއަށްފަހު ނިންމިގޮތް އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު
12 ގައި ވާގޮތަށެވެ. މިގޮތުން ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާއާ މެދު ތިރީގައިވާ ގޮތުން
ކުރެ ގޮތެއް ނިންމިދާނެއެވެ.
(1) މަޝްރޫޢަކީ ތިމާވެށްޓަށް ބޮޑު ބަދަލެއް އަތުވެދާނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ މަޝްރޫޢެއްކަމަށް
މިނިސްޓްރީއަށް ފެނިއްޖެނަމަ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ
ރިޕޯޓެއް ހެދުމަށް އެންގުން.
(2) މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ބޮޑު ބަދަލެއް އަތުވެދާނެކަމަށް މިނިސްޓްރީއަށް
ނުފެންނަނަމަ ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނެއް ހެދުމަށް އެންގުން.
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން 10. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނެއް ހަދަން ޖެހިއްޖެނަމަ އެ ޕްލޭން
އޮންނަންވާނީ އަދި އޭގައިވާ މަޢުލޫމާތު ހުންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 8 ގައިވާ
ގޮތަށެވެ. މީގެ އިތުރަށް ވެސް އެ މަޝްރޫޢަކާ ގުޅުން ހުރި މުހިންމު މަޢުލޫމާތު
ހިމެނިދާނެއެވެ. އެދިޔާރުގެ ފަރާތުން، ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ހުށަހަޅާއިރު
އެއާއެކީގައި އަނބުރައި ނުލިބޭ އިދާރީ ފީއެއް ދައްކަންޖެހޭނެއެވެ.
(ށ) ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ހުށަހެޅުމުން މިނިސްޓްރީން ޢަމަލުކުރާނީ ތިރީގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުންކުރެ ގޮތަކަށެވެ.
(1) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 8 ގައިވާ ގޮތާ އެއްވެސް ތަޢާރުޒެއްނުވާކަމަށް
މިނިސްޓްރީއަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ފެންނަކަން
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ހުށަހަޅާތާ ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމަނައި 7
(ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ލިޔުމުން އެންގުން.
(2) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 8 ގައިވާ ގޮތާ އެއްވެސް ތައާރުޒެއްވާކަމަށް މިނިސްޓްރީއަށް
ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލު
ގެނައުމަށްފަހު، އަލުން ހުށަހެޅުމަށް ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމަނައި 7 (ހަތެއް)
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ލިޔުމުން ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގައި އިތުރަށް ހިމެނުމަށް
ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ބަޔާންކޮށް އެންގުން.
(ނ) ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ގަވާއިދުން އެދިޔާރު ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ. އަދި އެކަންތައްތަކަށް ހިނގާ ޚަރަދުގެ
ޒިންމާ އުފުލަންވާނީ އެދިޔާރެވެ.
މީޒާންކުރުމުގެ މަރުޙަލާ 11. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 5 ގައި ހިމެނޭ މަޝްރޫޢުތަކާއި މި ގަވާއިދުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގައިވާ ގޮތަށް ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ހެދުމަށްފަހު ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ
6

މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހެދުމަށް އަންގައިފިނަމަ، އެދިޔާރުގެ ފަރާތުން ޖަދުވަލު 3
ގައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ]ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު
[
ތައްޔާރުކުރުމަށް އެދޭ ފޯމު ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ. މިގޮތުން ފޯމު ހުށަހަޅާއިރު ތިމާވެށްޓަށް
އަސަރު ފޯރާ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމާބެހޭ ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސް
ފޯމާއެކު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ11 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެވުނު ފޯމު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބޭތާ ބަންދު
ދުވަސްތައް ނުހިމަނައި 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މީޒާންކުރުމަށް ބާއްވާ ބައްދަލުވުން
ބާއްވާނެ ތާރީޚެއް މިނިސްޓްރީއިން ކަ ނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެފޯމު މިނިސްޓްރީއަށް
ލިބޭތާ ގިނަވެގެން ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމަނައި 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މީޒާންކުރަން ބާއްވާ ބައްދަލުވުން ބޭއްވުމަށް އެޖެންޑާކޮށް އެދިޔާރަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(ނ) މީޒާންކުރަން ބާއްވާ ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓްރީ ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ
ފަރާތަކާއި އެދިޔާރު ނުވަތަ އޭނާ ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތަކާ ދެމެދު އެ ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުމަކާ
ގުޅޭގޮތުން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުފޯރާ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމާބެހޭ
ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސާމެދު މަޝްވަރާކޮށް، ދެފަރާތުން ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސަށް
އެއްބަސްވާންވާނެއެވެ. މީޒާންކުރަން ބާއްވާ ބައްދަލުވުމަށް ކަމާބެހޭ އެހެން ފަރާތްތަކަށް
މިނިސްޓްރީން ދަޢުވަތު ދެވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް، މީޒާންކުރަން ބާއްވާ ބައްދަލުވުން
އެޖެންޑާ ކުރާ ގަޑިއަށް ދަޢުވަތު ދެވިފައިވާ އެހެން ފަރާތްތަކުން ހާޒިރު ނުވިނަމަވެސް،
މިނިސްޓްރީ އަދި އެދިޔާރު ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތްތައް ހާޒިރުވެފައިވާނަމަ މީޒާންކުރަން
ބާއްވާ ބައްދަލުވުން ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ރ) މީޒާންކުރާ ބައްދަލުވުމުގައި ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެ ފާސްކޮށްފައިވާ ޓާރމްސް އޮފް
ރިފަރެންސް، މީޒާންކުރާ ބައްދަލުވުމުގައި ނުވަތަ އެ ބައްދަލުވުމަށްފަހު ގިނަވެގެން ބަންދު
ދުވަސްތައް ނުހިމަނައި 2 (ދޭއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެދިޔާރަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
(ބ) ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސްގައި އެދިޔާރުގެ ފަރާތުން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ
މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާނެ މުއްދަތު ކަ ނޑައަޅާފައި އޮންނަން ވާނެއެވެ.
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ 12. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓެއް
މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު
ހަދަން ޖެހިއްޖެނަމަ އެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރަން ވާނީ މިނިސްޓްރީއާއި އެދިޔާރާ ދެމެދު
އެއްބަސްވެވުނު ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސްއާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ށ) ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުން އެކުލަވައިލުމުގައި ތިމާވެށްޓާބެހޭ ހުރިހާ ކަންކަމަކަށް ބަލައި،
އެކަންކަމާ ގުޅިގެން ދިމާވެދާނޭ ކަންތައްތައް ދެނެގަނެ، އެކަންކަމާ ކުރިމަތިލާނޭ
ގޮތްތައް ކަ ނޑައެޅިފައިވާކަން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ
ރިޕޯޓުން ޔަގީންކޮށްދޭން ވާނެއެވެ. ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ
7

ރިޕޯޓަކީ އާންމު ޚިޔާލުތަކެއްގެ މައްޗަށް ލިޔެފައިވާ ބަޔާނަކަށް ވެގެން ނުވާނެއެވެ. އޭގެ
ބަދަލުގައި، ކުރަން ހުށަހަޅާ ކަމަކުން ނިކުމެދާނެ ކަމަށް ލަފާކުރާ ކަންތަކުގެ މަޢުލޫމާތާއި،
ޢަމަލީގޮތެއްގައި ބަދަލުގައި ކުރެވިދާނޭ އެހެން ކަންކަމާއި، ނުކުމެދާނެ ނޭދެވޭ އަސަރާއި،
އަސަރުތައް ކުޑަކުރާނެގޮތާއި، އަދި ތިމާވެށީގެ ގޮތުންނާއި، އިޤުތިޞާދީ އަދި އިޖުތިމާޢީ
ގޮތުން ކުރިއެރުވިދާނެ ކަމަށް ފެންނަ ފުރުޞަތުތައް ބަޔާންކުރެވިފައި ވާންވާނީ އެކަންކަން
ސާބިތުކުރެވޭ ފަދަ ގޮތަކަށެވެ.
(ނ) ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު އޮންނަން ވާނީ އަދި އޭގައިވާ
މަޢުލޫމާތު ހުންނަން ވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 6 ގައިވާ ގޮތަށެވެ. މީގެ އިތުރަށް
ވެސް އެ މަޝްރޫޢަކާ ގުޅުން ހުރި މުހިންމު މަޢުލޫމާތު ހިމެނިދާނެއެވެ.
(ރ) އެދިޔާރު މި ދިރާސާގެ އިލެކްޓްރޯނިކް ކޮޕީ ހުށަހަޅަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 9 ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަރުތީބާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ބ) ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގަވާއިދުން އެދިޔާރު ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ. އަދި އެކަންތައްތަކަށް
ހިނގާ ޚަރަދުގެ ޒިންމާ އުފުލަން ވާނީ އެދިޔާރެވެ.
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ 13. (ހ) ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ބަލައިގަނެވޭނީ މި ގަވާއިދުގެ
މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު
ޖަދުވަލު 10 ގައިވާ އިދާރީ އަޅައިބެލުމުގައިވާ ކަންތައްތައް ހަމަތޯ ބެލުމަށްފަހުއެވެ.
މުރާޖަޢާކޮށް ގޮތެއް ނިންމުން
އަދި ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު މިނިސްޓްރީއިން
ބަލައިގަތުމަށްފަހުވެސް ޖަދުވަލު 10 ގައިވާ އިދާރީ އަޅައިބެލުމުގައިވާ ކަމެއް ހަމަނޫންކަން
ފާހަގަ ކުރެވިއްޖެނަމަ، އެދިޔާރަށް، ރިޕޯޓު ހުށަހެޅި ތާރީޚުން ފެށިގެން ބަންދު ދުވަސްތައް
ނުހިމަނައި 2 (ދޭއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެދިޔާރަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(ށ) ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ގަބޫލުކުރުމަށް ނިންމުމަށްފަހު
މިނިސްޓްރީން ރިޕޯޓު ބަލައި ގޮތެއް ނިންމުމަށް، ތިމާވެށްޓާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީން
ކަ ނޑައަޅާފައި އޮންނަ މުރާޖިރުންގެ ތެރެއިން 2 (ދޭއް) މުރާޖިރުން އައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ.
އެއްވެސް ރިޕޯޓެއް ވަޒަންކުރި މުރާޖިރުގެ ނަން ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ރިޕޯޓު ފުރިހަމަކަމަށް ނިންމިތާ ބަންދު ދުވަސްތައް
ނުހިމަނައި 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ
ލިޔުން ދޫކުރުން ނުވަތަ ރިޕޯޓަށް އިތުރު ބަދަލު ގެނައުމަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
8

4 ވަނަ ބައި - ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ދޫކުރުން
ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ 14. (ހ) ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ބަލައި ނިމުމަށްފަހު މިނިސްޓްރީން
ލިޔުން ދޫކުރުން
ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން އޮންނަންވާނީ ތިރީގައިވާ ގޮތްތަކުން ކުރެ ގޮތަކަށެވެ.
(1) އެދިޔާރު ކުރަންޖެހޭނޭ ކަމަށް މިނިސްޓްރީއަށް ފެންނަ ކަންތައްތަކެއް ކުރުމަށް
ޝަރުޠުކޮށް، ހުށަހެޅި ފޯމުގައިވާ މަޝްރޫޢު ކުރިއަށްގެންދަން މިނިސްޓްރީން
ހުއްދަދިނުން. ނުވަތަ،
(2) ރިޕޯޓުގެ ފެންވަރު ދަށްވުމުގެ ސަބަބުން ރިޕޯޓު ގަބޫލުނުކުރާކަން އެންގުން.
ނުވަތަ،
(3) މިނިސްޓްރީގެ ނަޒަރުގައި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން އިޔާދަ ނުކުރެވޭވަރުގެ ބޮޑެތި
ގެއްލުންތަކެއް ތިމާވެށްޓަށް ލިބިދާނެކަމަށް ފެނިއްޖެ ޙާލަތެއްގައި އެހުށަހެޅުމެއް
ގަބޫލުނުކުރާކަން އެންގުން.
(ނ) ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުން ލިޔުން ދޫކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) އަހަރު
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މަޝްރޫޢުގެ ޢަމަލީ މަސައްކަތް ނުފެށިއްޖެ ނަމަ، ތިމާވެށީގެ ގޮތުން
ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ބާޠިލުވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތަށް މަޝްރޫޢުގެ ޢަމަލީ މަސައްކަތް ނުފެށި 1 (އެކެއް)
އަހަރަށްވުރެ ލަސްވީ ކުރިއަށް ލަފާކުރަން ނޭނގޭ ކަހަލަ ކަމެއް ދިމާވެގެން ކަމަށްވާނަމަ،
މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު ނުވަތަ ހުއްޓުވާލުމުގެ އިޚުތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް
ލިބިގެންވެއެވެ. މިފަދަ ހާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 30 (ތިރީސް)
ދުވަސްކުރިން ސަބަބު ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށް އެދިޔާރުގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީއަށް
ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
އިސްތިޢުނާފަށް ހުށަހެޅުން 15. (ހ) ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުމާ މެދު އެދިޔާރު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭނަމަ، އެކަމާމެދު
އިސްތިޢުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅަން ވާނީ ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނިންނިގޮތުގެ
ލިޔުން ލިބޭތާ ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމަނައި 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.
(ށ) ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުމާ މެދު އެދިޔާރު ހިތްހަމަ ނުޖެހެނީ ކީއްވެގެންކަން
ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށް އިސްތިޢުނާފަށް ހުށަހަޅަންވާނީ ލިޔުމަކުން މިނިސްޓަރަށެވެ.
(ނ) އިސްތިޢުނާފަށް ހުށަހަޅާތާ ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމަނައި 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އިސްތިޢުނާފާމެދު ނިންމި ގޮތެއް މިނިސްޓްރީން ލިޔުމަކުން އަންގާނެއެވެ. އިސްތިޢުނާފުގެ
9

ހުށަހެޅުން ބެލުމަށްފަހު ތައްޔާރުކުރާ ރިޕޯޓު ލިބުމުން މިނިސްޓަރ ތިރީގައިވާ ގޮތުންކުރެ
ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) އިސްތިޢުނާފު ކުރާނޭ ޖާގައެއް ނެތްކަން ލިޔުމަކުން އެންގުން. ނުވަތަ،
(2) އިސްތިޢުނާފުގެ ހުށަހެޅުމުގައިވާ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު
ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު އަލުން ބަލައި ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ
ލިޔުމަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭތޯ ކަ ނޑައެޅުން.
(ރ) އިސްތިޢުނާފާމެދު މިނިސްޓަރ ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން، ލިޔުމަކުން އެދި އިސްތިޢުނާފަށް
ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ އިޚުތިޔާރު އެދިޔާރަށް ލިބިގެން ވެއެވެ.
(ބ) ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު އަލުން ބެލުމަށް މިނިސްޓަރ
ނިންމައިފިނަމަ، 2 (ދޭއް) ވަނަ ފަހަރު ބެލުމަށްފަހު މިނިސްޓަރ ނިންމާ ނިންމުމަކީ
އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުމެވެ.
5 ވަނަ ބައި – ކޮންސަލްޓެންޓް އައްޔަނުކުރުން
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ 16. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ
މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓާއި
މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ނުވަތަ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު
އެއާ ގުޅޭ ކަންކަން ކުރުމަށް
ހެދުމަށް، ތިމާވެށްޓާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ކޮންސްލްޓެންޓުންގެ ތެރެއިން
ކޮންސަލްޓެންޓުން އައްޔަނުކުރުން
ކޮންސަލްޓެންޓެއް އެދިޔާރު އައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ
މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ނުވަތަ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު
ހަދަންވާނީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންސަލްޓެންޓެވެ.
6 ވަނަ ބައި – ފިޔަވަޅުއެޅުން
ފިޔަވަޅުއެޅުން 17. (ހ) ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ނުވަތަ ތިމާވެށްޓަށް
އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހަދަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި އެފަދަ ރިޕޯޓު
ހަދާފައިނުވާނަމަ 5000000 (ފަސް މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުން އެދިޔާރު ޖޫރިމަނާ
ކުރެވޭނެއެވެ.
(ށ) ގަސްދުގައި ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ނުވަތަ
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި ނުވަތަ މިކަމާގުޅުންހުރި
10

އެހެން އެއްވެސް ލިޔުމެއްގައި އޮޅުވާލުމުގެ ބޭނުމުގައި ޞައްޙަ ނޫން މަޢުލޫމާތެއް
ހިމަނާފައިވާނަމަ 3000000 (ތިން މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުން އެދިޔާރު ޖޫރިމަނާ
ކުރެވޭނެއެވެ.
(ނ) ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުމުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ތިމާވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ
ބަދަލުތައް ދެނެގަންނަމުން ނުގެންދާނަމަ 2000000 (ދެ މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުން
އެދިޔާރު ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ.
(ރ) ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމާބެހޭ ރިޕޯޓު ހުށަނޭޅުން ނުވަތަ ގަސްދުގައި
އޮޅުވާލައިފިނަމަ 3000000 (ތިން މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުން އެދިޔާރު ޖޫރިމަނާ
ކުރެވޭނެއެވެ.
(ބ) ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ނުހޯދައި ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުމުގައިވާ މަޝްރޫޢު ހިންގާނަމަ
5000000 (ފަސް މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުން އެދިޔާރު ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ.
(ޅ) މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ތަންފީޛީ އޮފިސަރު މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމަށް ކުރާ އަމުރަކަށް
ނުކިޔަމަންތެރިވެއްޖެނަމަ 1000000 (އެއް މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުން އެދިޔާރު
ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ.
(ކ) ތިމާވެށްޓަށް ލިބުނު ގެއްލުމެއް ރަނގަޅު ކުރުމަށް މިނިސްޓަރ ނުވަތަ އޭނާ އައްޔަނުކުރި
މީހަކު ކުރާ އަމުރަކަށް ނުކިޔަމަންތެރިވެއްޖެނަމަ 2000000 (ދެ މިލިއަން) އެމެރިކާ
ޑޮލަރުން އެދިޔާރު ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ.
(އ) ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ އިދާރީ ކަންކަން ފުރިހަމަ ނުކުރުމާއި ދޮގު
މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅައިފިނަމަ 50000 (ފަންސާސް ހާސް) އެމެރިކާ ޑޮލަރުން އެދިޔާރު
ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ.
(ވ) މި ގަވާއިދުގެ އަދަބު ކަ ނޑައެޅިފައިނުވާ އެއްވެސް މާއްދާއަކާ ޚިލާފުވެއްނެމަ 1000000
(އެއް މިލިއަން) އެމެރިކާ ޑޮލަރުން އެދިޔާރު ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ.
(މ) މި ގަވާއިދުގެއެއްވެސް މާއްދާއަކާ ކޮންސަލްޓެންޓްޚިލާފުވެއްޖެނަމަ އަދި އެފަދަ ކަމެއް
ކޮންސަލްޓެންޓްކުރިކަން މިނިސްޓްރީއަށް ފެނިއްޖެނަމަ އޭނާ 200000 (ދެލައްކަ)
އެމެރިކާ ޑޮލަރުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ.
18 މި ގަވާއިދުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފިޔަވަޅުއެޅޭ ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު އާންމުކޮށް
ހާމަކުރަންވާނެއެވެ.
11

7 ވަނަ ބައި – ތަންފީޛުކުރުން
ތަންފީޛީކުރާ ފަރާތެއް 18. (ހ) ޓޫރިސްޓް ވިޔަފާރިތަކުގެ ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ކުރާ
އަންޔަނުކުރުން
އަސަރުތައް ދެނެގަތުމަށް މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ނުވަތަ
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ނުވަތަ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ
ރިޕޯޓު ތައްޔާރު ކުރުމަށް އެދިޔާރު ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތައް ބަލައިގަނެ، އެ ހުށަހެޅުންތައް
ދިރާސާކޮށް، އަންގަންޖެހޭ އެންގުންތަކާއި ދޫކުރަންޖެހޭ ހުއްދަތައް ދޫކުރުމަށް އޮފިސަރެއް
ނުވަތަ އެޖެންޓެއް އަންޔަނު ކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) ތަންފީޛީ އޮފިސަރަކު ނުވަތަ އެޖެންޓަކު މި ގަވާއިދުގެދަށުން ލިބިފައިވާ ބާރުގެ ބޭނުން
ކުރާއިރު، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުމަށްޓަކައި މިކަމާ ގުޅުންހުރި
މީހުންނާއި އަދި/ ނުވަތަ މުއައްސަސާތަކުގެ އެހީތެރިކަން ހޯދިދާނެއެވެ.
ތަންތަނަށް ވަދެ ބަލައި 19. (ހ) ތިރީގައިވާ ކަންކަމުންކުރެ ކަމެއް ހިނގާކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭނަމަ، މިނިސްޓްރީގެ
ފާސްކުރުމުގެ ބާރު
މުވައްޒަފުން އަދި އެޖެންޓުން އެތަނަކަށް ވަދެ ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކުށެއް އެތަނެއްގައި ހިނގާފައިވުން ނުވަތަ
ހިނގަމުން ދިއުން.
(2) އެތަނެއްގައި މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފިނަމަ ނުވަތަ
ކުރަމުންދާ ކަމުގެ ހެއްކެއް ނުވަތަ ޤަރީނާއެއްއޮތުން.
(3) މި ގަވާއިދުގައިވާ ކުށެއް ކުރިކަން ސާބިތު ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤަރީނާއެއް ވާކަމަށް
ރަނގަޅަށް ލަފާ ކުރެވިއްޖެނަމަ، އެކަންތައްތައް ބަލާ ފާސްކޮށް، މިނެ ކިރައި،
ވިޔަކޮށް، ޓެސްޓުކުރުމަށް ސާމްޕަލް ނެގުން.
(4) މި ގަވާއިދުގެދަށުން ދޭންޖެހޭ ނޯޓިހެއް ދިނުން.
(ށ) ބަލައި ފާސްކުރުމަށް މިނިސްޓްރީއިން ބާރު ދިންކަމުގެ ލިޔުން، އެ ލިޔުމެއް ދޫކުރި
މަގުސަދު ހާސިލުވަންދެން ދެމިއޮންނާނެއެވެ.
ހުއްޓުވުމުގެ އަމުރު 20. (ހ) ތިރީގައި މިވާ ހާލަތްތަކުގައި މިނިސްޓަރަށް ނުވަތަ އޭނާ އައްޔަނު ކުރާ ފަރާތެއް ތަރައްޤީގެ
ހުށަހެޅުމެއް ހިންގަމުންގެންދާ ބަޔަކަށް އިތުރު އެންގުމެއް އަންގަންދެން، މަސައްކަތް
ހުއްޓައިލުމުގެ އަމުރު ނެރެވިދާނެއެވެ.
(1) ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ދޫކޮށްފައި ނެތުން.
(2) ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ބާޠިލުކުރުން.
12

(3) ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުމުގައިވާ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވެފައިވުން.
(ށ) ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ތިމާވެށްޓަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމެއްކަމަށް މިނިސްޓްރީއަށް
ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތައް އެދިޔާރު ރަނގަޅުކުރުމަށް މިނިސްޓަރަށް ނުވަތަ އޭނާ
އައްޔަނުކުރާ ފަރާތަކަށް އަމުރެއް ނެރެވިދާނެއެވެ.
(ނ) މަސައްކަތް ހުއްޓުމުގެ އަމުރު ނެރުމަށްފަހު، ތިމާވެށްޓަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުން ސަރުކާރުގެ
ފަރާތުން ރަނގަޅު ކުރުމަށްފަހު، އެކަމަށް ދިޔަ ޚަރަދު އެ މަޝްރޫޢެއްގެ އެދިޔާރުގެ ފަރާތުން
ހޯދުމުގެ އިޚުތިޔާރު މިނިސްޓަރަށް ނުވަތަ އޭނާ އައްޔަނުކުރާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
8 ވަނަ ބައި - މާނަކުރުން
މާނަކުރުން 21. މި ގަވާއިދުގައި ޢިބާރާތް އޮތްގޮތުން އެހެން ގޮތަކަށް މާނަކުރަން ނުޖެހޭހައި ހިނދަކު އަންނަނިވި
ލަފުޒުތަކާއި ޢިބާރާތްތަކުގެ މާނައަކީ އެ ލަފުޒުތަކާއި ޢިބާރާތްތަކަށް ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ
މާނައެވެ. މިގޮތުން:
ޤާނޫނު:
ޤާނޫނު ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/99 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމާބެހޭ ޤާނޫނު)
ޤާނޫނާއި އެ ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެނެސް ޢަމަލުކުރަމުންދާ އެންމެހައި ޤާނޫނަށެވެ.
ޓޫރިސްޓް ވިޔަފާރި:
ޓޫރިސްޓް ވިޔަފާރި ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓް، ގެސްޓް ހައުސް، ޓޫރިސްޓް ހޮޓާ،
އަދި ޔޮޓް މެރިނާ އަށެވެ.
މަޝްރޫޢު:
މަޝްރޫޢު ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުރިޔަށް ރާވައިގެން ހިންގާ ޓޫރިޒަމް ޞިނާޢަތުގެ
ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓް، ގެސްޓް ހައުސް، ޓޫރިސްޓް ހޮޓާ، ނުވަތަ ޔޮޓް މެރިނާ ތަރައްޤީ ކުރުމުގެ
މަސައްކަތްތަކަށެވެ.
ކޮންސަލްޓަންޓް:
ކޮންސަލްޓެންޓް ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ރިޕޯޓުތައް
ހެދުމަށް ތިމާވެށްޓާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ މީހުންނަށެވެ.
ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުން:
ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓް، ގެސްޓް ހައުސް، ޓޫރިސްޓް
ހޮޓާ، އަދި ޔޮޓް މެރީނާ ތަރައްޤީ ކުރުމުގައި، މިނިސްޓްރީއަށް ފެންނަގޮތުގައި ތިމާވެށްޓަށް
ފާހަގަކުރެވޭ ވަރުގެ އަސަރެއް ކޮށްފާނެ ކޮންމެ ހަރަކާތެއް، ޢިމާރާތެއް، މަސައްކަތެއް، މަޝްރޫޢެއް،
13

ސިޔާސަތެއް، ހުށަހެޅުމެއް، ރޭވުމެއް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމް އަކަށެވެ. މީގެތެރޭގައި ކުރިން ހިނގަމުން
އައި ކަމެއް ބަދަލުކުރުމާއި، ބޮޑުކުރުމާއި، ދޫކޮށްލުމާއި، އުވައިލުމާއި އަދި އާލާކުރުން ހިމެނެއެވެ.
އިކޯ ސިސްޓަމް:
އިކޯ ސިސްޓަމް ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެންމެހައި ދިރުންތަކާއި އެއްޗެތީގެ ވަށައިގެންވާ
މާހައުލާއި، އެތަކެއްޗާއި މާހައުލާ ލާމެހިގެން އޭގެ އަމިއްލަ ޒާތުގައި މަސައްކަތްކުރާ ނިޒާމަކަށެވެ.
އަސަރު:
އަސަރު ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަޝްރޫޢެއްގެ ސަބަބުން ޤުދުރަތީ ވެށްޓަށް އަންނަ ބަދަލަށެވެ.
މީގެތެރޭގައި އިނގިރޭސި ބަހުން [އިމްޕެކްޓް] އާއި [އިފެކްޓް] މި ދެބަސް ބޭނުން ކުރުމުން
ނުކުންނަ މާނަ ހިމެނެއެވެ. އަސަރުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެނީ، ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން ނުކުންނަ
ސީދާ ނަތީޖާ، އަދި ޢަމަލަކުން ނުވަތަ ޢަމަލުތަކަކުން ނުކުންނަ ނުސީދާ ނަތީޖާ. އެ ޢަމަލެއްގެ
ސަބަބުން މަޝްރޫޢު ހިންގާ ސަރަހައްދާ ދުރު ހިސާބުތަކަށް ކޮށްފާނޭ އަސަރުތަކާއި ކުރިމަގުގައި
ކޮށްފާނޭ ކަމަށް ބެލޭ އަސަރުތަކާއި އަދި މަޝްރޫޢު ހިންގާ ސަރަހައްދަށް ކުރިމަގުގައި ކޮށްފާނެ
އަސަރުތައް މީގެ ތެރޭގައި ހިމެނެއެވެ. އަދި މީގެތެރޭގައި އެ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން ހެދިބޮޑުވުމަށް
އަސަރުކުރުމާއި އަދި ބިން ބޭނުންކުރެވެމުންދާ ގޮތަށް އަސަރުކޮށްފާނޭ ބަދަލުތަކާއި އާބާދީގެ
މިންވަރާއި އިތުރުވަމުންދާ ނިސްބަތަށް އަތުވެދާނޭ ބަދަލުތަކާއި އަދި މިކަންކަމުގެ ސަބަބުން
ވަޔަށާއި ފެނަށާއި އަދި އެހެންވެސް ޤުދުރަތީ ނިޒާމުތަކަށާއި އިކޯސިސްޓަމްތަކަށް އަތުވެދާނޭ
ބަދަލު ހިމެނެއެވެ.
ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން:
ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢެއް ކުރިއަށް
ގެންދެވިދާނެކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ނުވަތަ ވަކި ޝަރުޠުތަކަކާއެކު ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެކަމަށް
ނިންމާފައި މިނިސްޓަރ ނުވަތަ އޭނާ އައްޔަނުކުރާ މީހަކު ދޫކުރާ ލިޔުމަކަށެވެ.
މިނިސްޓަރ:
މިނިސްޓަރ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމާބެހޭ ޤާނޫނު)ޤާނޫނު ނަންބަރު
(2/99 ތަންފީޛު ކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހަވާލުކުރާ ވަޒީރަށެވެ.
މިނިސްޓްރީ:
މިނިސްޓްރީ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމަށެވެ. ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޓޫރިޒަމާބެހޭ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު)2/99 ތަންފީޛު ކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހަވާލުކުރާ މިނިސްޓްރީއަށެވެ.
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު:
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ތަރައްޤީގެ
މަޝްރޫޢުއެއްގެ ސަބަބުން ނިކުމެދާނެ ބަޔޯފިޒިކަލް ނުވަތަ އިޖުތިމާޢީ ނުވަތަ އިޖުމާލީ ނުވަތަ
14

އިޤުތިޞާދީ ނުވަތަ އެހެންވެސް އަސަރުތައް ފާހަގަކޮށް ދިމާވެދާނޭ ކަންތައްތައް ލަފާކޮށް އެކަމުގެ
ކުޑަބޮޑުމިން އަންދާޒާކޮށް އެ އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް (މިޓިގޭޝަން) ހެދޭ ދިރާސާއަށެވެ.
ސޫފާސޫފި:
ސޫފާސޫފި ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހުރިހާ ވައްތަރެއްގެ ޖަނަވާރަށެވެ.
ގަސްގަހާގެހި:
ގަސްގަހާގެހި ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހުރިހާ ވައްތަރެއްގެ ގަސްގަހާގެއްސަށެވެ.
ޤުދުރަތީ މާޙައުލު:
ޤުދުރަތީ މާޙައުލު ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިރޭ ނަސްލަކަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް ލިއްބައިދޭ
އެ އެއްޗެތި އޭގެ ތިމާވެށްޓާއެކު އުޅުމަށް ބޭނުންވާ ބޭނުންތައް ފުދެން ހުންނަ ތަންތަނަށެވެ.
އިންސާނުންގެ ވެށި:
އިންސާނުންގެ ވެށި ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންސާނުންނާއި އިންސާނުންގެ ވަށައިގެންވާ
މާޙައުލާއި، އިންސާނުންނާއި މާޙައުލާއި ލާމެހިފައިވާ ގުޅުމެވެ.
ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ:
ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢަކުން ކޮށްފާނެ
ބަޔޯފިޒިކަލް، އިޖުތިމާޢީ، އިޤުތިޞާދީ އަދި އެހެނިހެން އަސަރުތައް ދެނެގަނެ އެ އަސަރު،
އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް ކުރެވިދާނޭ ކަންތައްތައް އަންދާޒާކޮށް ހަދާ ފުރަތަމަ ދިރާސާއަށެވެ.
އަސަރުތައް ކުޑަކުރުން ނުވަތަ އަސަރު ނުކުރާނެ ގޮތް ހެދުން:
އަސަރުތައް ކުޑަކުރުން ނުވަތަ އަސަރު ނުކުރާނެ ގޮތް ހެދުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ؛
(1) ކަމެއް ނުވަތަ ކަމެއްގެ ބައެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލައިގެން، އެކަމުންކުރަން އޮތް އަސަރު
އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުކުރާނޭ ގޮތް ހެދުމަށް؛
(2) މަޝްރޫޢެއްގައި އެކުލެވޭ ވަކި ހަރަކާތެއް ހިންގުމުގައި އެކަމެއް ކޮންޓްރޯލްކޮށްގެން
ނުވަތަ ވަކި މިންގަ ނޑެއްގައި ހިފަހައްޓައިގެން އެކަމަކުން ނުކުމެދާނޭ ނޭދެވޭ އަސަރު
ވީހާ ކުޑަކުރުމަށް؛
(3) ތަރައްޤީކުރުމުން ނުކުންނާނޭ ރަނގަޅު އަސަރުތަކުން އެންމެ އެކަށީގެންވާ ފައިދާ
ލިބޭނޭގޮތް ހެދުމަށް؛
(4) ގެއްލުން ލިބިފައިވާ ވެށި ރަނގަޅުކުރުމަށްޓަކައި މަރާމާތު ކުރުމާއި، އާބާތުރަ ފިލުވުމާއި
އާލާކުރުމާއި، ކުރިން ހުރި ގޮތަށް އިޢާދަކުރުމަށް؛
15

(5) ޢަމަލީ މަސައްކަތްތައް ހިނގަމުންދާ މުއްދަތުގައި ތިމާވެށި ދެމެހެއްޓޭގޮތަށް
މަސައްކަތްކޮށްގެން ތިމާވެށްޓަށް ދިގުމުއްދަތުގައި ކުރާނެ އަސަރު ކުޑަކުރުމަށް ނުވަތަ
އެއްގޮތަކަށްވެސް އަސަރު ނުކުރާނޭ ގޮތް ހެދުމަށް؛
(6) ތިމާވެށްޓަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދިނުމުގެ ގޮތުން ލިބުނު ގެއްލުމަށް އަޅާކިޔޭނެ
ޚިދުމަތެއް/ކަމެއް ތިމާވެށްޓަށް ކޮށްދިނުން.
ޤުދުރަތީ ވެށި:
ޤުދުރަތީ ވެށި ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ؛
(1) ދިރުންހުރި އަދި ދިރުން ނެތް ޤުދުރަތީ މާޙައުލު.
(2) ނެތިދިއުމުގެ ބިރު ހީވެފައިވާ ދިރޭތަކެތީގެ ބާވަތްތައް ދިރިއުޅެމުންދާ މާޙައުލުތަކާއި
އެ މާޙައުލުގެ ނިޒާމުތަކާއި)ޖިއޮލޮޖިކަލް، ފިޒިއޮގްރަފިކަލް، ޖިއޮމޯފޮލޮޖިކަލް،
ލިތޯސްޓްރެޓިގްރެފިކަލް، ޕެލިއޮންޓޯލޮޖިކަލް އަދި ހައިޑްރޯލޮޖިކަލް(ހަރަކާތްތައް.
(3) ސައިންސްގެ ގޮތުން، ނުވަތަ މާޙައުލުގެ ރީތިކަމުގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ ޙިމާޔަތް ކުރުމުގެ
ގޮތުން ބަލާއިރު މުހިންމުކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދުތައް.
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުން:
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަޝްރޫޢާ ގުޅިގެން
ޤުދުރަތީ ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ސައިންޓިފިކް އުސޫލުތަކުގެ މަތިން ބަލައި، ވަޒަންކޮށް
ދެނެގަނެ ރިކޯޑުތައް ބެލެހެއްޓުމަށެވެ.
ތަޣައްޔަރުވުން:
ތަޣައްޔަރުވުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށް ނަމަވެސް އިންސާނުންގެ
ފަރާތުން ތިމާވެށްޓަށް ތަޢާރަފު ކުރެވޭ އެއްޗަކުން ނުވަތަ ހަކަތައަކުން އިންސާނުންގެ ޞިއްޙަތަށް
ނުވަތަ ދިރޭ ވަސީލަތްތަކަށް ނުވަތަ ވެށީގެ ނިޒާމުތަކަށް ނުވަތަ ހަރުމުދަލަކަށް ގެއްލުން
ލިބުން ނުވަތަ ލިބެން ހުންނަ ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރުމަށް ހުރަސް އެޅުމާއި ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ
ބޭނުންހިފުމަށް ހުރަސް އެޅުމަށެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ ޚުލާޞާ:
މަޝްރޫޢުގެ ޚުލާޞާ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެދިޔާރަކު ނުވަތަ އެފަރާތުގެ ކޮންސަލްޓަންޓަކު،
މަޝްރޫޢުގައި ހިމެނޭ މުހިންމު ސިފަތައް ހިމަނައިގެން އެ މަޝްރޫޢު މީޒާންކުރުމަށް ބާއްވާ
ބައްދަލުވުމަށް، ތައްޔާރުކުރާ ލިޔުމަށެވެ. މި ލިޔުމުގައި ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުން އޮންނާނެ ގޮތުގެ
ތަޢާރަފަކާއި ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސްގައި ހިމަނަންޖެހޭ މަޝްރޫޢާބެހޭ މުހިންމު ހަރަކާތްތަކާއި
އެ ހަރަކާތްތަކުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ކޮށްފާނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ އަސަރުތަކާއި އެ އަސަރުތައް
ކުޑަކުރުމަށް އެޅިދާނެ ކަމަށް ފެންނަ ފިޔަވަޅުތައް ހިމެނޭނެއެވެ.
16

އެދިޔާރު:
މަޝްރޫޢުގެ ވެރިފަރާތް ނުވަތަ ހިންގުމުގެ ބާރުވެރި ފަރާތް.
މީޒާންކުރުން:
މީޒާންކުރުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ
ރިޕޯޓުގެ ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސްގައި ހިމަނަންޖެހޭ މުހިންމު މައްސަލަތަކާއި ފާހަގަކުރެވޭވަރުގެ
އަސަރުތަކާއި ބަދަލުގައި ކުރެވިދާނެ ކަންތައްތައް ދެނެގަތުމަށް ކަންތައްކުރާނޭ ގޮތަށެވެ.
ސްކްރީނިންގ:
ސްކްރީނިންގކުރުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހުށަހެޅިފައިވާ ހުށަހެޅުމަކީ ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް
ޕްލޭނެއް ހަދަންޖެހޭ ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާއެއް ހަދައިގެން އިތުރު މަޢުލޫމާތު
ބޭނުންވާ ހުށަހެޅުމެއްކަން ކަ ނޑައެޅުމަށެވެ.
ހާލަތު:
ތިމާވެށްޓަށް ކުރި އަސަރަކީ ފާހަގަކުރެވޭވަރުގެ އަސަރެއްކަމަށް ދެނެގަތުމުގައި އަދި ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި
ބަލަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެ އަސަރެއްގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢަށާއި މަޝްރޫޢުގެ ވަށައިގެންވާ
ސަރަހައްދަށާއި އަދި ގެއްލުން ލިބުނު ފަރާތްތަކަށާއި ޤުދުރަތީ މާޙައުލުގައިވާ ކަންތައްތަކަށް.
ތިމާވެށްޓަށް ކުރާ އަސަރުގެ ކުޑަބޮޑުމިން:
ކުރާ އަސަރުގެ ކުޑަބޮޑުމިން ކަ ނޑައެޅުމުގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތަކަކީ؛
(1) ތިމާވެށްޓަށް ކޮށްފާނެ އަސަރަކީ ގެއްލުން ހުރި އަސަރެއްތޯ ނުވަތަ ފައިދާހުރި އަސަރެއްތޯ
ނޫނީ އެކަމުގެ ސަބަބުން ވެށްޓަށް ފާހަގަކުރެވޭވަރުގެ އިތުރު ބަދަލެއް ނައުން.
(2) އާންމު ޞިއްޙަތަށް ނުވަތަ އިޖުތިމާޢީ ރައްކާތެރިކަމަށް އަސަރު ފޯރައިފާނެ މިންވަރު.
(3) މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން އަސަރުކޮށްފާނެ މާޙައުލުގައި ހިމެނޭ ޚާއްޞަ ސިފަތައް.
(4) މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން އިންސާނުންގެ ވެށީގެ ދުޅަހެޔޮކަމަށް އަސަރުކޮށްފާނެ މިންވަރު.
(5) އިންސާނުންގެ ވެށްޓަށް އެކަމެއްގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބޭނެ މިންވަރު އަންދާޒާކުރަން
ދަތިވުން ނުވަތަ އެކަމުގައި ވަކި ސިފަތަކެއް ހުރުން ނުވަތަ ގޮތް ނޭނގޭ ގެއްލުންތަކެއް
އެކުލެވުން.
(6) މަޝްރޫޢުގައި ޢަމަލުކުރެވުނު ގޮތުގެ ސަބަބުން ކުރިމަގުގައި ހަމަ އެގޮތަށް ނުރަނގަޅު
ގޮތެއްގައި އެހެން ކަންކަން ކުރުމަށް މަގުފަހިވި މިންވަރާއި އަދި އެ މަގުފަހިވި
ކަންތައްތަކުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ލިބިދާނެ ގެއްލުމުގެ މިންވަރު.
(7) ކުރެވޭ ކަމަކީ، ވަކިވަކިން މާބޮޑު އަސަރެއް ނުކުރާ އެހެންނަމަވެސް އިޖުމާލީ ގޮތެއްގައި
ބޮޑު އަސަރެއް ކޮށްފާނެ ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި ކަމެއްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.
17

(8) ޢަމަލުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމާބެހޭ ޤާނޫނާއި ނުވަތަ ގަވާއިދަކާއި، ނުވަތަ
އުސޫލަކާއި ނުވަތަ މިންގަ ނޑަކާއި ނުވަތަ ސިޔާސަތަކާއި ޚިލާފުވާ ކަމެއްކަން ނުވަތަ
ނޫންކަން.
(9) ޢަމަލަކީ އަލުން އިޢާދަ ކުރެވިދާނެ ކަމެއްތޯ ނުވަތަ ދާއިމީ ކަމެއްތޯ.
މުރާޖިރު:
މުރާޖިރު ނުވަތަ މުރާޖިޢު ކަމަށް ބުނެފައި ވަނީ ތިމާވެށްޓާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާފައި
އޮންނަ، ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު މުރާޖަޢާކުރަން ހަވާލުކުރެވޭ
މީހުންނަނެވެ.
ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސް:
ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސް ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު
ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި ކޮންމެހެން ހުންނަންޖެހޭ ބައިތަކަށެވެ.
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން:
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަޝްރޫޢުގެ ހަރަކާތެއްގެ ސަބަބުން
ވަށައިގެންވާ ވެށްޓަށް ކުރިމަތިވެދާނެ އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމުގެ ނުވަތަ އެފަދަ އަސަރެއް ކުރިމަތިވެ
ނުދިނުމުގެ ގޮތުން އަޅަން ހުށަހަޅާ ފިޔަވަޅުތައް ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ހަދާ ރިޕޯޓަށެވެ.
ޗާޓު:
ޗާޓު ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިއޯރިފަރެންސްޑް ސްކޭލް ޗާޓަށެވެ.
ތިމާވެށްޓާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީ:
ތިމާވެށްޓާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކޮށް
ދެމެހެއްޓުމާ ބެހޭ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު)4/93 ތަންފީޛު ކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހަވާލުކުރާ މިނިސްޓްރީއަށެވެ.
18

ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު
ހެދުމާބެހޭ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުތައް
19

ޖަދުވަލު (ހ)
ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ދޫކުރުމުގެ މަރުޙަލާތައް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް
ޕްރޮޖެކްޓް ޕްރޮޕޯސަލް ހުށަހެޅުން
ސްކްރީން ކުރުން އީ.އައި.އޭ އެޕްލިކޭޝަން
(ޖަދުވަލު (ނ) ގައި ލިސްޓުކޮށްފައިނުވާނަމަ) (ޖަދުވަލު (ނ) ގައި ލިސްޓުކޮށްފައިވާނަމަ)
ސްކްރީންގެ ޑިސިސަން
ޓީ.އޯ.އާރ ފާސްކުރުން
ސްޓޭޓްމަންޓް
އައި.އީ.އީ މެނެޖްމަންޓް ޕްލޭން އީ.އައި.އޭ ހުށަހެޅުން
އައި.އީ.އީ ޑިސިސަން
ހުއްދަދިނުން އީ.އައި.އޭ މުރާޖަޢާކުރުން
ސްޓޭޓްމަންޓް
އީ.އައި.އޭ ހުށަހެޅުމަށް
އީ.އައި.އޭ ޑިސިސަން ސްޓޭޓްމަންޓް
އެންގުން
އީ.އައި.އޭ ގެ އިތުރު މަޢުލޫމާތު
އީ.އައި.އޭ ގަބޫލުނުކުރުން އީ.އައި.އޭ ފާސްކުރުން
ބޭނުންވާ ކަމަށް އެންގުން
މިނިސްޓަރަށް
އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅުން
މިނިސްޓަރުގެ ނިންމުން
އީ.އައި.އޭ ބަދަލުކޮށް ނުވަތަ އީ.އައި.އޭ އިސްތިއުނާފުކުރާނެ
އަލުން ހުށަހެޅުމަށް އެންގުން ޖާގައެއް ނެތްކަން އެންގުން
20

ޖަދުވަލު 2
ތަރައްޤީގެ ހުށަހެޅުން ސްކްރީން ކުރުމަށް އެދޭ ފޯމުގައި ހިމެނޭ ބައިތައް
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު މުރާޖަޢާކުރާ ފޯމު ދޫކުރާނީ މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ
ފަރާތެކެވެ. އަދި އެ ފޯމުގައި އަންނަނިވި ބައިތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
1.1ފޯމު ނަންބަރު.
2.2ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ދޫކުރެވޭނީ ފޯމު ފުރިހަމަ ކުރުމަށްފަހު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުންނެވެ. ފޯމުގައި ދީފައިވާ
މަޢުލޫމާތު ބޭނުން ކުރާނީ ތިރީގައި މިވާ ދެގޮތުން ކުރެ ގޮތަކަށް ނިންމުމަށެވެ.
a. ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނެއް ހަދަންޖެހޭކަމަށް ނިންމުން.
b. ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާއެއް ހަދައިގެން އިތުރު މަޢުލޫމާތު ބޭނުންވާ ކަމަށް ނިންމުން.
3.3ފޯމުގައި އެދިޔާރާބެހޭ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނުމަށް ބައެއް ޚާއްޞަ ކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
a. ފޯމު ހުށަހަޅާ މީހާގެ ނަން:
b. ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ވަކިމީހެއް ނުވަތަ ވަކި މުއައްސަސާއެއްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާނަމަ އެ ހުށަހަޅާ ފަރާތެއްގެ ނަން:
c. އެޑްރެސް:
d. ފޯނު ނަންބަރު:
e. ފެކްސް ނަންބަރު:
f. އީ މެއިލް:
g. ދ.ރ.އ. ކާޑު ނަންބަރު:
h. ސޮއި:
i. ތާރީޚު:
4.4ފޯމުގައި މަޝްރޫޢުގެ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނުމަށް ބައެއް ޚާއްޞަ ކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
a. މަޝްރޫޢުގެ ނަން:
b. ތަރައްޤީގެ ބާވަތް:
c. މަޝްރޫޢު ހިނގާ ތަން (ތަނުގެ ފޮޓޯއާއި ޗާޓާއި ކަމާބެހޭ ކުރެހުންތައް އޮންނަންވާނެއެވެ):
d. މަޝްރޫޢުގެ މުއްދަތު:
e. މައްސަރުގެ އަދަދު:
f. މަޝްރޫޢު ހިނގާ ތަނުގެ ޤުދުރަތީ މާޙައުލު އަދި މަޝްރޫގެ ސަބަބުން މާޙައުލަށް ނުވަތަ ތަނުގެ ޤުދުރަތީ ވެށްޓަށް ގެނެވޭ
ބަދަލުގެ ތަފުސީލު (އޭ4- ސައިޒްގެ 5 ކަރުދާހަށްވުރެ ކުރު ނުވާގޮތަށް):
g. އެކިކަންކަން ހިންގަން ރޭވި ތާރީޚުތަކުގެ ތަރުތީބުން މަޝްރޫޢުގެ ޚުލާޞާ)ބޭނުންކުރާނެ އާލާތްތަކާއި، މެޝިނަރީގެ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނައިގެން(
21

ޖަދުވަލު 3
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމަށް އެދޭ ފޯމުގައި ހިމެނޭ ބައިތައް
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމަށް އެދޭ ފޯމު ދޫކުރާނީ މިންސްޓްރީން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން
ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތެކެވެ. އަދި އެ ފޯމުގައި އަންނަނިވި ބައިތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
1.1ފޯމު ނަންބަރު.
2.2ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ދޫކުރެވޭނީ، ފޯމު ފުރިހަމަ ކުރުމަށްފަހު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުންނެވެ. ފޯމުގައި ދީފައިވާ
މަޢުލޫމާތު ބޭނުން ކުރާނީ ތިރީގައި މިވާ ދެގޮތުން ކުރެ ގޮތަކަށް ނިންމުމަށެވެ.
a. ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނެއް ހަދަންޖެހޭކަމަށް ނިންމުން.
b. ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާއެއް ހަދައިގެން އިތުރު މަޢުލޫމާތު ބޭނުންވާކަމަށް ނިންމުން.
3.3ފޯމުގައި އެދިޔާރާބެހޭ އަންނަ ނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނުމަށް ބައެއް ޚާއްޞަ ކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
a. ފޯމު ހުށަހަޅާ މީހާގެ ނަން:
b. ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ވަކިމީހެއް ނުވަތަ ވަކި މުއައްސަސާއެއްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާނަމަ އެ ހުށަހަޅާ ފަރާތެއްގެ ނަން:
c. އެޑްރެސް:
d. ފޯނު ނަންބަރު:
e. ފެކްސް ނަންބަރު:
f. އީ މެއިލް:
g. ދ.ރ.އ. ކާޑު ނަންބަރު:
h. ސޮއި:
i. ތާރީޚު:
4.4ފޯމުގައި މަޝްރޫޢު އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނުމަށް ބައެއް ޚާއްޞަ ކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
a. މަޝްރޫޢުގެ ނަން:
b. ތަރައްޤީގެ ބާވަތް:
c. މަޝްރޫޢު ހިނގާ ތަން (ތަނުގެ ފޮޓޯއާއި ޗާޓާއި ކަމާބެހޭ ކުރެހުންތައް އޮންނަންވާނެއެވެ):
d. މަޝްރޫޢުގެ މުއްދަތު:
e. މައްސަރުގެ އަދަދު:
f. މަޝްރޫޢު ހިނގާ ތަނުގެ ޤުދުރަތީ މާޙައުލު އަދި މަޝްރޫގެ ސަބަބުން މާޙައުލަށް ނުވަތަ ތަނުގެ ޤުދުރަތީ ވެށްޓަށް ގެނެވޭ
ބަދަލުގެ ތަފުސީލު (އޭ4- ސައިޒްގެ 5 ކަރުދާހަށްވުރެ ކުރު ނުވާގޮތަށް):
g. އެކިކަންކަން ހިންގަން ރޭވި ތާރީޚުތަކުގެ ތަރުތީބުން މަޝްރޫޢުގެ ޚުލާޞާ)ބޭނުންކުރާނެ އާލާތްތަކާއި، މެޝިނަރީގެ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނައިގެން(
22

5.5ފޯމުގައި ކޮންސަލްޓެންޓުންނާ ބެހޭ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނުމަށް ބައެއް ޚާއްޞަ ކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
a. ނަން:
b. އެޑްރެސް:
c. ފޯނު ނަންބަރު:
d. ފެކްސް ނަންބަރު:
e. އީ މެއިލް:
f. ދ.ރ.އ. ކާޑު ނަންބަރު:
g. ކޮންސަލްޓެންޓުންގެ ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރު:
h. ސޮއި:
i. ތާރީޚު:
6.6ފޯމާއެކު ތިރީގައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް އެދިޔާރު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
a. ޑްރާފްޓް ޓަރމްސް އޮފް ރެފަރަންސް
b. މިނިސްޓްރީން ފާސްކޮށްފައިވާ މަޝްރޫޢުގެ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންސެޕްޓް އަދި ކުރެހުންތައް
23

ޖަދުވަލު 4
ސްކްރީންކުރުމަށްފަހު ނިންމިގޮތް އަންގައިދޭ ލިޔުމުގައި ހުންނަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު
1.1ސްކްރީންކުރުމަށްފަހު ނިންމިގޮތް އޮންނަންވާނީ ތިރީގައި ބުނެވުނު ފަދައިންނެވެ.
a. މި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ފާހަގަކުރެވޭ ވަރުގެ ނޭދެވޭ ބޮޑު އަސަރެއް ތިމާވެށްޓަށް ކޮށްފާނެކަމަށް ނުފެނެއެވެ. ވީމާ، ތިމާވެށީގެ
މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނެއް ހުށަހަޅާށެވެ. ނުވަތަ،
b. ސްކްރީންކުރުމަށްފަހު ތިމާވެށީގެގޮތުން ނިންމިގޮތުގެ ލިޔުން ދޫކުރުމުގެ ކުރިން ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ހަދައިގެން
އިތުރު މަޢުލޫމާތު ބޭނުންވެއެވެ. ވީމާ، އެދިޔާރުގެ ފަރާތުން މީޒާންކުރަން ބައްދަލުވުމެއް މިނިސްޓްރީއާއެކު، ބޭއްވުމަށް އެދި
ހުށަހަޅާށެވެ.
2.2ސްކްރީންކުރި އިދާރާގެ މަޢުލޫމާތު.
3.3އިތުރު މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ގުޅާނެ ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް.
24

ޖަދުވަލު 5
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހަދަން ޖެހޭ
ޓޫރިޒަމް ސިނާޢަތާ ގުޅުންހުރި މަޝްރޫޢުތަކުގެ ލިސްޓު
1.1އާ ރިޒޯޓެއް ތަރައްޤީ ކުރުން
2.2ޔޮޓް ބަނދަރު ހެދުމާއި، ޔޮޓްފަހަރު ބަނދަރުކުރާ ތަންތަން ހެދުން
3.3ހޮޓާ ތަރައްޤީ ކުރުން
4.4ރިޒޯޓް، ހޮޓާ، ނުވަތަ ޔޮޓް ބަނދަރަކަށް ގެނެވޭ ބޮޑެތި ތަރައްޤީތަކާއި އިތުރު ފުރިހަމަކަން ގެނައުމަށް ހިންގާ މަޝްރޫޢުތައް.
އޭގެ ތެރޭގައި ތިރީގައި މިވާކަންކަން ހިމެނެއެވެ.
(ހ) ފަޅު ކޮނުމާއި ބަނދަރު ހެދުން
(ށ) ނެރުތައް ކޮނުމާއި ކެނޑުމާއި ބެލެހެއްޓުން
(ނ) ފާލަން އެޅުން
(ރ) ބިން ހިއްކުން
(ބ) ތޮށިލުން
(ޅ) ގޮނޑުދޮށް ހެދުން
(ކ) މެޝިނަރީ ބޭނުންކޮށްގެން ވެލި ނެގުން
(އ) ހެލިޕޭޑު، ކަ ނޑަށްޖައްސާބޯޓު ބަނދަރުކުރާ ތަން ހެދުން
(ވ) ލޭންޑްފިލް ހެދުން
(މ) ފެނާއި ނަރުދަމާ އަދި އިންޖީނުގެ ޤާއިމުކޮށް އަޕްގްރޭޑް ކުރުން
25

ޖަދުވަލު 6
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ބައިތައް
ކަރުދުާހ ކޮޕީ އޮންނަންވީގޮތުގެ ނަމޫނާ
ރިޕޯޓުގެ ފުރިހަމަ 3 (ތިނެއް) ކޮޕީ ހުށަހަޅާނީ އޭ4- ސައިޒުގެ ކަރުދުާހގައެވެ. އަދި ޗާޓުތައް ކުރަހާފައި ހުންނަންޖެހޭނީ ކުޑަވެގެން
އޭ3- ސައިޒުގެ ކަރުދާހެއްގައެވެ. ހުށަހަޅާ ރިޕޯޓުގައި ޕްރޮޖެކްޓުގެ އެދިޔާރާއި ކޮސްސަލްޓަންޓް ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު
ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ދިވެހި ބަހުން އަދި އިނގިރޭސި ބަހުން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ފަށާ ސަފުހާ
މި ސަފުހާ ގައި އޮންނަންވާނީ:
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގެ ނަމާއި؛
މަޝްރޫޢު ހިންގާތަނާއި؛
ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ޓީމުގައި ހިމެނޭ މީހުން (އެކިއެކި ކޮންސަލްޓެންޓުން) ގެ ނަން ވަކިވަކީން ނާއި؛
އެދިޔާރު ގެ ނަމާއި ސޮއާއި؛
ރިޕޯޓު ފުރިހަމަކުރި ތާރީޚެވެ.
ސާދާ ޚުލާޞާ
ސާދާ ޚުލާޞާ ހުށަހަޅަންވާނީ ދިވެހިބަހުން ނުވަތަ އިނގިރޭސި ބަހުންނެވެ. އަދި މިބައި އެކުލެވިގެން ވާންވާނީ:
ސާދާ ބަހުރުވައިން ފަންނީ ބަސްތައް ބޭނުންނުކޮށް ލިޔެފައިވާ ކުރު ބަޔާނަކަށެވެ. އަދި
އެ ބަޔާނުގައި މަޝްރޫޢުގެ ތަރަހައާއި ހިންގާނޭ ތަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި
އެބައި އަމާޒުކުރަން ވާނީ، ބަދަލުގައި ކުރެވިދާނޭ އެހެން ކަންތައްތަކާއި އެކަންތައްތަކުން ކުރާނޭ މުހިންމު އަސަރުތަކާއި
އެކަންތައްތަކުގެ އަސަރު ކުޑަކުރެވިދާނޭ ކަންތައްތަކެވެ.
ތަޢާރަފު
މިބައިގައި މަޝްރޫޢުގެ މަޢުލޫމާތާއި ޚަރަދުވާނޭ މިންވަރާއި، އެދިޔާރުންނާއި އެބައިމީހުން މިކަހަލަ މަޝްރޫޢު ހިންގުމުގައި ލިބިފައިވާ
ތަޖުރިބާ ބަޔާންކުރެވިފައި ވާންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ ތަރުތީބު
މިބައިގައި، ޢަމަލުކުރަމުންގެންދާ، ޕްލޭންތަކާއި، ސިޔާސަތުތަކާއި، ގައިޑްލައިންތަކާއި، ގަވާއިދުތަކާއި ޤާނޫނުތަކާއި އަދި ބައިނަލްއަޤުވާމީ
ކޮންވެންޝަންތަކަށް މި މަޝްރޫޢު ލާމެހި ފެތިފައިވާކަން ހާމަކުރަންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ ތަޢާރަފު
މިބައިގައި މަޝްރޫޢު ސިފަކޮށްދިނުމާއެކު، މަޝްރޫޢު ހިންގަންބޭނުންވާ ސަބަބުތަކާއި ބުއްދިއަށް ފެންނަ ހަމަތައް ހިމެނިފައި ވާންވާނެއެވެ.
26

އަދި ތިރިގައި މިވާ ކަންތައް ހިމެނިފައިވާންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢު ހިންގަން ގަސްދުކޮށްފައިވާ މުއްދަތު.
މަޝްރޫޢުގެ ބޭނުމާއި ސަބަބު.
ބިމުގެ މިލްކުވެރިކަމާއި އެކަމުގެ ޤަރީނާ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފިކަމުގެ އެއްބަސްވުން. މި އެއްބަސްވުމުގައި މަޝްރޫޢު ހިންގުމަށް
ބިމުގެ ވެރިފަރާތުން ހުއްދަ ދީފައިވާކަން ސާފުކޮށް ބަޔާން ކޮށްފައިވާންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ ބައިތަކާއި މަޝްރޫޢުގެ ބޮޑުމިނާއި މަޝްރޫޢުގައި ހިމެނޭ އެކިއެކި ބައިތަކުގެ ތަފުސީލު.
މަޝްރޫޢު ހިންގާ ތަން ފާހަގަ ކޮށްފައިވާ ޗާޓު.
ކުޑަވެގެން އޭ3- ސައިޒަށް ފެތޭވަރަށް ސްކޭލްއަށް ކުރަހާފައިވާ ޗާޓެއް. މިޗާޓުގައި ގަސްދުކޮށްފައިވާ ހުރިހާ ޢުމުރާނީ
އޮނިގަ ނޑު ބިނާކުރާނޭ ތަން ފާހަގަކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ހުރިހާ ތަޣައްޔަރު ފެން އެއްކުރާނޭ ގޮތާއި،
ސާފުކުރާނޭ ގޮތާއި ބޭރުކޮށްލާ ނިޒާމު އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި ބޮޑުދިޔައިގައި ޢިމާރާތްތައް އެއްގަމަށް ޖައްސާފައިހުރިވަރު
އެނގޭނޭ ގޮތާއި ނުވަތަ ބިން ޗާލު ކުރާނޭ ގޮތް ފަދަ ކަންތައްތައް.
ލިބެން އޮތްނަމަ، ތަނުގެ މާހައުލަށް މަޝްރޫޢުން މި ލިބޭ ތަރައްޤީ އެނގޭނޭ ފަދަ އާރކިޓެކްޗަރަލް ޕްލޭނެއް ނުވަތަ ކުރެހުމެއް
ނުވަތަ އާރކިޓެކްގެ ޚިޔާލީ ކުރެހުމެއް.
މި ހިސާބުގަ ނޑުގައި މިފަދަ މަޝްރޫޢުތައް ހިނގާކަން އެންގުމާއި މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކަށް ކުރިން ހަދާފައިވާ ތިމާވެށްޓަށް
އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ޚުލާޞާ ރިޕޯޓު ނުވަތަ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުތަކަށް
ރިޢާޔަތް ކުރުން.
މަޝްރޫޢު ފަށަން ގަސްދުކުރާ ދުވަސްވަރު ތިމާވެށީގެ ޙާލަތު އޮންނާނޭ ގޮތާއި ދިމާވެދާނޭ އުނދަގޫތައް؛ މިސާލަކަށް
އެދުވަސްވަރުގައި މޫސުން އޮންނާނޭ ގޮތާއި އުދައެރުން ފަދަ ކަންތައްތައް.
ތަޣައްޔަރުފެން ބޭރުކުރުމަށް ރޭވިފައިވާ ގޮތްތަށް، ބޭރުވަމުންދާގޮތުގެ މަރުޙަލާތައް އަންގައިދޭ ކުރެހުންތައް.
މަޝްރޫޢު ހިންގަމުންގެންދާ ދުވަސް ވަރާއި އަދި މަޝްރޫޢުގެ އެކި ފިޔަވަހީގެ މުއްދަތުގައި ދެމިހެއްޓެނިވި ތަރައްޤީ ކުރިއަށް
ގެންދިއުމަށް އަޅާނޭ ފިޔަވަޅުތައް (ސާފުކޮށް ހަކަތަ އުފެއްދުމާއި އިޢާދަކުރެވޭ ހަކަތައިގެ ނިޒާމުތައް).
މަޝްރޫޢުގައި އެކުލެވޭ އެކިއެކި ހަރަކާތްތަކުގެ ވާރކްޕްލޭން)އޭގެތެރޭގައި ސައިޓް ތައްޔާރުކުރުމާއި ޢުމުރާނީ ތަރައްޤީގެ
މަސައްކަތްތަކާއި ޑީކޮމިޝަނިންގ ހިމަނަންވާނެ(.
މަޝްރޫޢުއާ ގުޅޭގޮތުން އެންވަޔަރަންމަނޓަލް މެނޭޖްމަންޓް ސިސްޓަމެއް އެކުލަވައިލެވިފައިވާނަމަ އޭގެ ތަފުސީލު.
ފެނާއި ކަރަންޓް ފަދަ ޔުޓިލިޓީގެ ޚިދުމަތްތައް ލިބެންހުރިނަމަ އޭގެ ތަފުސީލު.
ކެޕިޓަލް އިންވެސްޓްމަންޓާއި ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތުތައް.
މަޝްރޫޢުގެ ބޭރުން އެސަރަހައްދަށް ކުރިއެރުން ހޯދައިދިނުމުގެ ގޮތުން ކަމެއް ރޭވިފައިވާނަމަ އެކަންކަމުގެ ކުރު ޚުލާޞާއެއް.
މި ޚުލާޞާއަކީ ހުށަހެޅުމުގެ ބައެއްކަމަށް ހިމެނޭ އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކެއްނޫނެވެ. މިސާލަކަށް،
މިހާރު ތަނަށް ދާން އޮތް މަގު، އާންމުންގެ ފަސޭހައަކަށްޓަކައި ރަނގަޅު ކުރުން ފަދަ، ނުވަތަ މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން އަސަރު
ކުރި މީހުންނަށް ބަދަލުދިނުން ފަދަ ކަންކަމެވެ.
ޤުދުރަތީ، އިޤުތިޞާދީ އަދި އިންސާނީ ތިމާވެށި ސިފަކޮށްދިނުން
މިބައިގައި ހިމަނާނީ:
ހުއްދަ އޮތް މައްސާޙަކު، ރަށުގެ މޭގަތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އަޅައިކިޔޭގޮތަށް ކުރަހާފައިވާ ޗާޓެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. މި ޗާޓުގައި
މުހިންމު އިކޯސިސްޓަމްތަކުގެ ބައިތަކާއި ފެންގަ ނޑުތަކާއި ފާތަކާއި، ދިޔަވަރު ބޮޑުވާއިރު ފެންގަ ނޑު ހުންނަވަރާއި ދިޔަވަރު
27

ހިކޭއިރު ފެންގަ ނޑު ހުންނަވަރާއި، ގޮނޑުދޮށް ކުރިމަތިން ފެންނަގޮތް.
މަތިން ނަގާފައިވާ ތަނުގެ ފޮޓޯއެއް.
ތަނުގެ ޚާއްޞަ ސިފަތައް ބަޔާންކުރުން. އޭގެ ތެރޭގައި ވެލީގެ ބާވަތާއި، ފަސްގަ ނޑު އުފެދިފައިވާ ގޮތާއި މިހާރު ބޭނުން
ކުރާގޮތާއި ފެން ހިންދާ ނިޒާމާ ބެހޭ މަޢުލޫމާތު.
ގަސްގަހާގެއްސާއި ސޫފާސޫފީގެ ވައްތަރުތަކާއި، ނާދަލު ނުވަތަ މަދުން ނޫނީ ނުފެންނާނެ ތަކެއްޗާއި ނެތިދާނެކަމުގެ ބިރު އޮތް
ތަކެތީގެ ވައްތަރުތަކާއި ނާޒުކު ޤުދުރަތީ މާޙައުލުތަކާއި ފާތަކާއި ކުޅިތައް.
މޫދު އަޑީގެ ވެއްޔާއި ގަލާއި، މުރަކަ ފަރުތަކާއި މޫދު ވިނަ އެކުލެވޭނޭހެން މޫދުގެ ވެށީގެ މަޢުލޫމާތު.
ގޮނޑުދޮށުގެ ނިޒާމު އެކުލެވިފައިވާ ގޮތާއި އޮޔާއި ދިޔަވަރާއި އަދި ރާޅުތައް ބަދަލުވަމުންދާ ގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު.
އެ ސަރަހައްދުގައިވާ ޔުޓިލިޓީއާއި އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރުގެ މަޢުލޫމާތު.
އިޖުތިމާޢީ - އިޤުތިޞާދީ ވެށި. މީގެ ތެރޭގައި އާބާދީ (އަދަދާއި އުމުރާއި ތަކާވަރާއި ފެތުރިފައިވާ ގޮތް) އިޤުތިޞާދީ
މަސައްކަތްތަކާއި، ގެދޮރާއި، ދިރިއުޅުމުގެ ފަސޭހަތަކާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ތަފާސްހިސާބާއި، ލިބެންހުރި ހުނަރުވެރިންނާއި
މަސައްކަތްތެރީންނާއި ސަގާފީ ޚާއްޞަ ސިފަތައް.
ތަނާ ބެހޭ އިތުރު މަޢުލޫމާތު. މިސާލަކަށް، މީހުންގެ ފަސޭހައަށް ޤާއިމުވެފައި ހުރި ކަންތައްތަކާއި މުނިފޫހިފިލުވުމަށް
އާންމުންނަށް އެތަނުގެ މުހިންމުކަން.
މެތޮޑޮލޮޖީ
މަޢުލޫމާތު އެއްކުރާގޮތް: ބޭސްލައިންގައި ފުރިހަމަ ނުވެ ހުރި މަޢުލޫމާތު،)ބޭސްލައިންގެ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް ރިޕޯޓުގައި ހިމެނުން
މުހިންމެއް ނޫނެވެ. ނަމަވެސް އެފަދަ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ލިބޭގޮތަށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.(
މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމުގައި ހުރި ޔަގީންކަންކުޑަ ކަންކަމާއި އަދި ލަފާކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު.
ދިރާސާކުރަން ބޭނުންކުރި ގޮތްތަކާއި، ފެންނަންހުރި ހެކިތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ވެދާނޭ ކަމަށް ބުނަން ބޭނުންކުރި ގޮތްތައް.
އާންމުންގެ މަޝްވަރާ
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ފުރިހަމަކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީއިން އެދިއްޖެ ހާލަތެއްގައި އާންމުންގެ މަޝްވަރާ
ހޯދަންވާނެއެވެ. އަދި މިބައިގައި:
މަޝްވަރާކުރި މީހުންގެ ލިސްޓު. މި ލިސްޓުގައި، މިނިސްޓްރީއިން އެދިއްޖެ ހިނދެއްގައި، ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގެ މީހުންނާއި،
ކައުންސިލްތަކުގެ މީހުންނާއި ކޮމިއުނިޓީ ގްރޫޕްތަކާއި ހިލޭސާބަހަށް މަސައްކަތްކޮށްދޭ ޖަމާޢަތްތަކާއި ވަޒަންވެރީންނާއި
މަސްވެރީން، ފަތުރުވެރިކަން ކުރާ މީހުންނާއި އަދިވެސް ތަރައްޤީކުރުމުން އަސަރު ކޮށްފާނޭ އެހެން މީހުން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
މަޝްވަރާ ހޯދި ގޮތާއި ތަނާއި ކޮންއިރަކު ކަމާއި މަޢުލޫމާތު ހޯދިގޮތް، މަޝްރޫޢާ ގުޅުންހުރި މީހުންގެ ބައްދަލުވުމަކުން ނުވަތަ
ވަކިވަކިން މީހުންނާ ބައްދަލުކޮށްގެން ނުވަތަ ސުވާލު ކަރުދާހެއް ހުށަހަޅައިގެންކަން އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
މަޝްވަރާއިން ލިބުނު ނަތީޖާގެ ޚުލާޞާއެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. އޭގައި މަޝްވަރާތަކުން ފާހަގަވި މުހިންމު ކަންތައްތައް
ފާހަގަކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށް ވެށްޓަށް ވެދާނޭގޮތް ނުވަތަ ކޮށްފާނޭ އަސަރު ވަޒަން ކުރުން
ބައޯފިޒިކަލް، އިޤުތިޞާދީ އަދި އިންސާނީ ވެށްޓަށް ކޮށްފާނޭ އަސަރުތައް. މީގެ ތެރޭގައި އިންސާނުންގެ ދުޅަހެޔޮކަމަށް ކޮށްފާނޭ އަސަރު
28

ވަރަށް ތަފުޞީލުކޮށް ބަޔާން ކުރަންވާނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި މީޒާންކުރުމަށް ބޭއްވި ބައްދަލުވުމުގައި ފާހަގަކުރި މުހިންމު މައްސަލަތަކަށް
ޚާއްޞަގޮތެއްގައި ބަލާލެވިފައި ވާންވާނެއެވެ. މިއަށްވުރެ މުހިންމުކަން ކުޑަ ކަންތައްތަކަށްވެސް ބަލާލެވިފައި ވާންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް
އެފަދަ ކަންތައްތައް ހިމަނާނީ އެކަމެއްގެ މުހިންމުކަމުގެ ނިސްބަތުންނެވެ.
މަޝްރޫޢުކުރިއަށް ނުގެންދިއުމަކީވެސް އޮޕްޝަނެއްގެ ގޮތުގައި ހިމަނައިގެން ބަދަލުގައި ކުރެވިދާނޭ އެހެން ކަންތައްތައް
އަޅައިކިއުން
މަޝްރޫޢުގެ ބައިތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ރޭވިފައިވާ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ކުރެވިދާނޭ މަދުވެގެން ތިންގޮތެއް ފާހަގަކޮށް، އެކަންތައް
ސިފަކޮށް ތަފުސީލުކޮށްދޭށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ނުގެންދިއުމުން ވާނެގޮތް އޮޕްޝަނެއްގެ ގޮތުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
އަދި މި އޮޕްޝަންތައް އަޅައިކިއުމަށް ރަނގަޅު މިންގަ ނޑުތަކެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި އަޅައިކިއުމަށްފަހު އެންމެ އެކަށީގެންވާ އެންމެ
ރަނގަޅު އޮޕްޝަން ފާހަގަކުރަންޖެހޭނެއެވެ.
މި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ވެށްޓަށްކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރު ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން، މަޝްރޫޢަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ތަން ނޫން އެހެން
ސަރަހައްދެއް ބަޔާންކުރާށެވެ.
ފާހަގަކުރެވުނު އޮޕްޝަންތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތާއި އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން އެޅިދާނޭ ފިޔަވަޅުތައް
އިޚުތިޔާރުކުރެވުނު އޮޕްޝަން ޚިޔާރުކުރި ސަބަބު ބަޔާންކުރާށެވެ. އަދި މި އިޚުތިޔާރުކުރި އޮޕްޝަންގައި އެކުލެވޭ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު
ފޯރާ ކަންކަން ފާހަގަކޮށް، އެ އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތައް ބަޔާންކުރާށެވެ.
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުން
މަޝްރޫޢުގެ އެކިއެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ރޭވިފައިވާ ޕްލޭނެއް ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު
ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ޚުލާޞާ ރިޕޯޓު ނުވަތަ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި އޮންނަން ވާނެއެވެ.
އޭގައި (1) ތަން ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަރުޙަލާއާއި (2) ތަންފީޛީ މަރުޙަލާއާއި (3) ޑީކޮމިޝަނިންގ މަރުޙަލާގައި ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ
ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމާއި އަދި ދިގު މުއްދަތުގައި މަޝްރޫޢު ބެލެހެއްޓުމަށް ރޭވިފައިވާ ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައި އޮންނަން ވާނެއެވެ.
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށް ހިނގާނެ ޚަރަދު ކަ ނޑައަޅައި
ސާފުކޮށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ރޭވިފައިވާ ޕްލޭނުގައި ތިރީގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ބައިތައް، މަޝްރޫޢުގެ ތަފާތު
ފިޔަވަހިތަކުގައި (ތަން ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައާއި ތަންފީޛީ މަރުޙަލާގައާއި ޑީކޮމިޝަނިންގ މަރުޙަލާގައި) ބަލާނޭގޮތް އޮންނަން
ވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢު ހިންގާ ތަނުގެ ސިފަތައް)ތަނުގެ ކުރެހުންތަކާއި ފޮޓޯއާއި ގޮނޑުދޮށާއި، ފެނާއި ވަޔާއި، މޫދާއި އަދި އެތަނުގައި
ހުރި ތިމާވެށީގެ ނާޒުކު ތަންތަން ފާހަގަކުރެވިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.(
ހުށަހަޅާ މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ޤުދުރަތީ ވެށްޓަށާއި އިންސާނުންގެ މާޙައުލަށް ކޮށްފާނެ ނޭދެވޭ އަސަރު ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން
އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތައް.
މި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކުރެވޭ ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގައި ނޭދެވޭ އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި އަޅާ ފިޔަވަޅުތައް
ލާޒިމުކުރާ މާއްދާތައް ހިމެނިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ތިމާވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ބަލާނެ ކަންތައްތައް.
29

ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަންނާނެ ގޮތް.
ބަދަލުތައް ދެނެގަންނާނެ ތަންތަނާއި ކޮންޓްރޯލްގެ ގޮތުގައި ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ތަންތަން.
ބަދަލުތައް ބަލަމުން ގެންދާނޭ އަވަސްމިނާއި މުއްދަތު.
ބަދަލުތައް ބަލަމުންގެންދާނޭ މީހުންނާއި އެއްކުރާ މަޢުލޫމާތު ދިރާސާކޮށް ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާނޭ ފަރާތް. މަޢުލޫމާތު އެއްކުރާނޭ
ގޮތާއި އެ މަޢުލޫމާތު ދިރާސާކޮށް ތަރުޖަމާކުރާނޭ ގޮތާއި ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރިއަނުދޭން، ނުވަތަ ކުޑަކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ
އިދާރީ އުސޫލުތައް.
އިމަޖެންސީ ޙާލަތެއްގައި ޢަމަލުކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާގޮތުގެ ޕްލޭން)މިސާލަކަށް ކޮންޓްރޯލެއްނެތި މާޙައުލު ތަޣައްޔަރުކުރާނެ
އެއްޗެއް ބޭރުވުމާއި، ރޯވުން، ނުވަތަ ޤުދުރަތީ ކާރިސާއެއް ކުރިމަތިވުން ފަދަ ކަމެއް.(
ތަރައްޤީ ކުރާ ފަރާތުން ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށް ހޭދަކުރަން ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ފައިސާ.
މަރާމާތުކޮށް ބެލެހެއްޓުން)މިބައިގައި، ޢިމާރާތްތައް މަރާމާތުކޮށް ބަލަހައްޓާނޭ ގޮތާއި، މަޝްރޫޢު ހިންގާ ސަރަހައްދު ކޮންމެ
ދުވަހަކު، ނުވަތަ ކަ ނޑައަޅާ މުއްދަތެއްގައި ބަލާނޭ ގޮތާއި، ތަޣައްޔަރު ފެން ސާފުކުރާ މެޝިންތަކާއި ކަރަންޓް ކެނޑިއްޖެ
ހާލަތެއްގައި ހިންގަން ބަހައްޓާފައި ހުންނަ ޖެނެރޭޓަރުތައް ބަލަހައްޓާނޭ ގޮތް އޮންނަންވާނެއެވެ.(
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާނީ އަހަރަކު އެއްފަހަރުއެވެ. އަދި ތަންފީޛީ މަރުޙަލާގައި ދެމަހުން
އެއްމަހު ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ޚުލާޞާ ރިޕޯޓެއް ހުށަހަޅަމުން ގެންދަން ވާނެއެވެ. ޖަދުވަލު (ލ) ގައި މިރިޕޯޓު
އޮންނަންވީ ގޮތުގެ ފޯމެޓް އޮންނާނެއެވެ.
ނިންމުން
މި ބައިގައި އިޚުތިޔާރުކުރި އޮޕްޝަންގައި އެކުލެވޭ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުފޯރާ ކަންކަން ފާހަގަކޮށް އެ އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އަޅާނެ
ފިޔަވަޅުތަކާއި އެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށް ކުރާނެ ކަންތައްތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ކޮންސަލްޓެންޓްގެ އިޤްރާރު
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައިވާ ބަޔާންތަކަކީ، ތެދު، ފުރިހަމަ އަދި ޞައްޙަ އެއްޗެއް ކަމަށް އިޤްރާރުވެ
ކޮންސަލްޓަންޓް ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
ޖަދުވަލުތައް:
މި ބައިގައި ތިރީގައި މިވާ މަޢުލޫމާތުތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގެ ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސް.
އިތުރު ފަންނީ މަޢުލޫމާތާއި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށްގެންދިއުމުގެ ކުރިން ތަނުގެ މާޙައުލު އޮތްގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު.
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހެދި ކޮންސަލްޓެންޓުންގެ ނަމާއި ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރު.
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ހެދުމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ނުކޮށް ބައިވެރިވި މީހުންގެ ވަނަވަރު.
އާންމުންނާ މަޝްވަރާ ކުރެވިފައިވާނަމަ، އެ ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ ލިސްޓު.
މިނިސްޓްރީން ފާސްކޮށްފައިވާ މަޝްރޫޢުގެ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންސެޕްޓް އަދި ކުރެހުންތައް.
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ތިމާވެށްޓައް ލިބޭ ގެންލުން
ކުޑަކުރުމަށް ނުވަތަ ހުއްޓުވުމަށާއި އެކަންކަން މޮނިޓަރ ކުރުމަށް އެދިޔާރު ދޭ ޔަގީން ކަށަވަރުގެ ލިޔުން.
30

ޖަދުވަލު 7
ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާގައި ހިމަނަންޖެހޭ ބައިތައް
ކަރުދުާހ ކޮޕީ އޮންނަންވީގޮތުގެ ނަމޫނާ
ރިޕޯޓުގެ ފުރިހަމަ 3 (ތިނެއް) ކޮޕީ ހުށަހަޅާނީ އޭ4- ސައިޒުގެ ކަރުދުާހގައެވެ. އަދި ޗާޓުތައް ކުރަހާފައި ހުންނަންޖެހޭނީ ކުޑަވެގެން
އޭ3- ސައިޒުގެ ކަރުދާހެއްގައެވެ. މި ރިޕޯޓުގެ ދިގުމިން އޭ4- ސައިޒް 10 (ދިހައެއް) ކަރުދާހަށްވުރެ ދިގުވެގެން ނުވާނެއެވެ. ހުށަހަޅާ
ރިޕޯޓުގައި ޕްރޮޖެކްޓްގެ އެދިޔާރާއި ކޮންސަލްޓެންޓްސޮއި ކުރަންވާނެއެވެ. ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ދިވެހި ބަހުން ނުވަތަ އިނގިރޭސި
ބަހުން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ފަށާ ސަފުހާ
މި ސަފުހާ ގައި އޮންނަންވާނީ:
ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާގެ ނަމާއި؛
މަޝްރޫޢު ހިންގާ ތަނާއި؛
ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ޓީމުގައި ހިމެނޭ މީހުން (އެކިއެކި ކޮންސަލްޓެންޓުން) ގެ ނަން ވަކިވަކީންނާއި؛
އެދިޔާރުގެ ނަމާއި ސޮއާއި؛
ރިޕޯޓު ފުރިހަމަކުރި ތާރީޚެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ ތަޢާރަފު
މި ބައިގައި މަޝްރޫޢު ސިފަކޮށްދިނުމާއެކު، މަޝްރޫޢު ހިންގަންބޭނުންވާ ސަބަބުތަކާއި ބުއްދިއަށް ފެންނަ ހަމަތައް ހިމެނިފައި
ވާންވާނެއެވެ. އަދި ތިރީގައި މިވާ ކަންތައް ހިމެނިފައިވާންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢު ހިންގަން ގަސްދުކޮށްފައިވާ މުއްދަތު.
މަޝްރޫޢުގެ ބޭނުމާއި ސަބަބު.
މަޝްރޫޢުގެ ބައިތަކާއި މަޝްރޫޢުގެ ބޮޑުމިނާއި މަޝްރޫޢުގައި ހިމެނޭ އެކިއެކި ބައިތަކުގެ ތަފުސީލު.
މަޝްރޫޢު ހިންގާތަން ފާހަގަ ކޮށްފައިވާ ޗާޓު.
ކުޑަވެގެން އޭ3- ސައިޒަށް ފެތޭވަރަށް ސްކޭލަށް ކުރަހާފައިވާ ޗާޓެއް. މި ޗާޓުގައި ގަސްދުކޮށްފައިވާ ހުރިހާ ޢުމުރާނީ
އޮނިގަ ނޑު ބިނާކުރާނޭ ތަން ފާހަގަކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ހުރިހާ ތަޣައްޔަރު ފެން އެއްކުރާނޭ ގޮތާއި،
ސާފުކުރާނޭ ގޮތާއި ބޭރުކޮށްލާ ނިޒާމު އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި ބޮޑުދިޔައިގައި ޢިމާރާތްތައް އެއްގަމަށް ޖައްސާފައިހުރިވަރު
އެނގޭނޭ ގޮތާއި ނުވަތަ ބިން ޗާލު ކުރާނޭ ގޮތް ފަދަ ކަންތައްތައް.
މަޝްރޫޢުގައި އެކުލެވޭ އެކިއެކި ހަރަކާތްތަކުގެ ވާރކްޕްލޭން)އޭގެތެރޭގައި ސައިޓް ތައްޔާރުކުރުމާއި ޢުމުރާނީ ތަރައްޤީގެ
މަސައްކަތްތަކާއި ޑީކޮމިޝަނިންގ ހިމަނަންވާނެ(.
ފެނާއި ކަރަންޓް ފަދަ ޔުޓިލިޓީގެ ޚިދުމަތްތައް ލިބެންހުރިނަމަ އޭގެ ތަފުސީލު.
ޤުދުރަތީ، އިޤުތިޞާދީ އަދި އިންސާނީ ތިމާވެށި ސިފަކޮށްދިނުން
މިބައިގައި ހިމަނާނީ:
ހުއްދައޮތް މައްސާޙަކު، ރަށުގެ މޭގަތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އަޅައިކިޔައިލެވޭގޮތަށް ކުރަހާފައިވާ ޗާޓެއް އޮންނަންވާނެއެވެ.
31

މި ޗާޓުގައި މުހިންމު އިކޯސިސްޓަމްތަކުގެ ބައިތަކާއި ފެންގަ ނޑުތަކާއި ފާތަކާއި، ދިޔަވަރު ބޮޑުވާއިރު ފެންގަ ނޑު ހުންނަވަރާއި
ދިޔަވަރު ހިކޭއިރު ފެންގަ ނޑު ހުންނަވަރާއި، ގޮނޑުދޮށް ކުރިމަތިން ފެންނަގޮތް.
މަޝްރޫޢުކުރިއަށް ގެންދާ ސަރަހައްދުގެ އޭރިއަލް ފޮޓޯއެއް.
ތަނުގެ ޚާއްޞަ ސިފަތައް ބަޔާންކުރުން. މިސާލަކަށް ޙިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދެއް ނަމަ އެކަން ފާހަގަކުރުން ނުވަތަ
ޙިމާޔަތްކޮށްފައިވާ ދިރުމެއް އެ ސަރަހައްދުގައި އުޅޭނަމަ އެކަންފާހަގަކުރުން.
ގަސްގަހާގެއްސާއި ސޫފާސޫފީގެ ވައްތަރުތަކާއި، ނާދަލު ނުވަތަ މަދުންނޫނީ ނުފެންނާނެ ތަކެއްޗާއި ނެތިދާނެކަމުގެ ބިރު އޮތް
ތަކެތީގެ ވައްތަރުތަކާއި ނާޒުކު ޤުދުރަތީ މާޙައުލުތަކާއި ފާތަކާއި ކުޅިތައް.
މޫދު އަޑީގެ ވެއްޔާއި ގަލާއި، މުރަކަ ފަރުތަކާއި މޫދު ވިނަ އެކުލެވޭނޭހެން މޫދުގެ ވެށީގެ މަޢުލޫމާތު.
ގޮނޑުދޮށުގެ ނިޒާމު އެކުލެވިފައިވާ ގޮތާއި އޮޔާއި ދިޔަވަރާއި އަދި ރާޅުތައް ބަދަލުވަމުންދާ ގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު.
އިޖުތިމާޢީ-އިޤުތިޞާދީ ވެށީގެ ޚުލާޞާ.
މެތޮޑޮލޮޖީ
މަޢުލޫމާތު އެއްކުރާގޮތް: ބޭސްލައިންގައި ފުރިހަމަނުވެ ހުރި މަޢުލޫމާތު،)ބޭސްލައިންގެ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް ރިޕޯޓުގައި ހިމެނުން
މުހިންމެއް ނޫނެވެ. ނަމަވެސް އެފަދަ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ލިބޭގޮތަށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.(
މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމުގައި ހުރި ޔަގީންކަން ކުޑަ ކަންކަމާއި އަދި ލަފާކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު.
ދިރާސާކުރަން ބޭނުންކުރި ގޮތްތަކާއި، ފެންނަންހުރި ހެކިތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ވެދާނޭ ކަމަށް ބުނަން ބޭނުންކުރި ގޮތްތައް.
ވެށްޓަށް ކޮށްފާނެ އަސަރު ވަޒަން ކުރުން
މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ޤުދަރަތީ އަދި އިންސާނީ ތިމާވެށްޓަށް އެއްވެސް ކަހަލަ އަސަރެއް ކޮށްފާނެކަމަށް ފާހަގަ ކުރެއްވިއްޖެނަމަ އެކަން
މިބައިގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އަސަރުތައް ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންކުރެވުނު އުސޫލުތައް މިބައިގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ނިންމުން
މިބައިގައި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ކުރާނެ އެދެވޭ އަދި ނޭދެވޭ އަސަރުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ
މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓެއް ހަދަންޖެހޭކަން ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނެއް ހަދަންޖެހޭކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ކޮންސަލްޓެންޓްގެ އިޤްރާރު
މި ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާގައިވާ ބަޔާންތަކަކީ، ތެދު، ފުރިހަމަ އަދި ޞައްޙަ އެއްޗެއް ކަމަށް އިޤްރާރުވެ ކޮންސަލްޓަންޓް
ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
ޖަދުވަލުތައް:
މިބައިގައި ތިރީގައި މިވާ މަޢުލޫމާތުތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
އިތުރު ފަންނީ މަޢުލޫމާތާއި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށްގެންދިއުމުގެ ކުރިން ތަނުގެ މާޙައުލު އޮތްގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު.
ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ހެދި ކޮންސަލްޓެންޓުންގެ ނަމާއި ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރު.
ތިމާވެށީގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާ ހެދުމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ނުކޮށް ބައިވެރިވި މީހުންގެ ވަނަވަރު.
32

ޖަދުވަލު 8
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ބައިތައް
މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭންގެ ކޮޕީ ހުށަހަޅާނީ އޭ4- ސައިޒުގެ ކަރުދާހުގައެވެ. އަދި ޗާޓުތައް ކުރަހާފައި ހުންނަންޖެހޭނީ ކުޑަވެގެން އޭ3-
ސައިޒުގެ ކަރުދާހެއްގައެވެ. ހުށަހަޅާ ޕްރޮޖެކްޓްގެ އެދިޔާރާއި ކޮސްސަލްޓަންޓް ސޮއި ކުރަންވާނެއެވެ. މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ދިވެހި ބަހުން
ނުވަތަ އިނގިރޭސި ބަހުން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ފަށާ ސަފުހާ
މި ސަފުހާގައި އޮންނަންވާނީ:
މަޝްރޫޢުގެ ނަން
މަޝްރޫޢު ހިންގާ ތަނާއި؛
މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރި ޓީމުގައި ހިމެނޭ މީހުން (އެކިއެކި ކޮންސަލްޓެންޓުން) ގެ ނަން ވަކިވަކީންނާއި؛
އެދިޔާރު ގެ ނަމާއި ސޮއާއި؛
މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ފުރިހަމަކުރި ތާރީޚެވެ.
ތަޢާރަފު
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭންތަކުގައި މަޝްރޫޢުގެ ތަޢާރަފެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. މި ބައިގައި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ރޭވިފައިވާ
ގޮތުގެ ތަޢާރަފު، މަޝްރޫޢުގެ މަގުސަދު ނުވަތަ މަޝްރޫޢުއިން ހާސިލުކުރެވޭނެ ނަތީޖާތައް އަދި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް
ރާވައިލެވިފައިވާ ތަރުތީބު އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ ތަފުސީލު
މިބައިގައި މަޝްރޫޢުގެ ބާވަތް އަދި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ރޭވިފައިވާ ގޮތުގެ ތަފުސީލު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. މިބައިގައި
އަންނަނިވި ބައިތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢު ކުރިއަށްގެންދެވޭ ސަރަހައްދު
މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދެވޭ ސަރަހައްދު)މަޝްރޫޢުގެ ތަފާތު ހަރަކާތްތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ރޭވިފައިވާ ސަރަހައްދުތައް
އެންގެން އޮންނަގޮތަށް(ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އޭ3- ސައިޒަށް ވުރެ ކުޑަނޫން ސްކޭލްޑް މެޕެއްގައި މަޝްރޫގެ ބައިތައް
ފާހަގަކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދެވޭ ސަރަހައްދުގެ ވެށި އަދި ވަށައިގެންވާ މާޙައުލުގެ ތަޢާރަފެއް
މި ބައިގައި ހިމެނުން މުހިންމެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އަދި ތަންފީޛީ މަރުޙަލާގެ ހަރަކާތްތައް
މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އަދި ތަންފީޛީ މަރުޙަލާގައި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ހަރަކާތްތަކުގެ ތަފުސީލު ބަޔާންކުރަން
ވާނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި-:
33

މަޝްރޫޢުގެ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އަދި ތަންފީޛީ މަރުޙަލާ ރާވާލެވިފައިވާ ގޮތުގެ ތަރުތީބު.
މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު. މި ވަގުތުން ބޭރުގައި މަސައްކަތެއް ކުރަންޖެހޭނަމަ އެ
މަސައްކަތެއްގެ ތަފުސީލު.
މުއައްޒަފުންގެ އަދަދު އަދި ބާވަތް.
ބޭނުންކުރެވޭ މެޝިނަރީ އަދި އިކުއިޕްމަންޓްތައް.
މަސައްކަތް ކުރާނެ ތަން އަދި ފެސިލިޓީތައް ޤާއިމު ކުރެވިފައިވާ ސަރަހައްދު.
މަޝްރޫޢުގެ ޝެޑިއުލް
މަޝްރޫޢު ފެށުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ތާރީޚު އަދި މަޝްރޫޢު ނިމޭނެ ކަމަށް ލަފާކުރެވޭ ތާރީޚު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢަކީ އެކި ފިޔަވައްސަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭ މަޝްރޫޢެއް ކަމަށް ވާނަނަމަ ކޮންމެ ފިޔަވައްސެއް ފެށޭ ތާރީޚު އަދި
މުއްދަތު ވަކިވަކިން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނާއި މަޝްރޫޢާ ހުރި ގުޅުން
މިބައިގައި ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނާއި މަޝްރޫޢާ ހުރި ގުޅުން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ތިމާވެށީގެ
ދިރާސާތައް އަދި ނިންމި ނިންމުންތައް އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ. ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ހެދުމަށް ލަފާ ހޯދުނު ސަރުކާރު
މުއައްސަސާތަކާއި އެހެނިހެން ފަރާތްތަކާއި ކުރެވުނު މުޢާމަލާތުގެ ޚުލާޞާއެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި މި މަޝްވަރާތަކުން ނުކުތް ނަތީޖާ
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގައި އެކުލަވައިލެވިފައިވާ ގޮތް ބަޔާކުރަންވާނެއެވެ.
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭންގެ މަގުސަދުތައް
މި ބައިގައި ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ ނަތީޖާތައް ޕޮއިންޓް ފޯމުގައި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތުން މަޝްރޫޢު
ކުރިއަށް ގެންދާ ސަރަހައްދު ބެލެހެއްޓުމާއި، އެ ސަރަހައްދުގައި އެކުލެވޭ ޚާއްޞަ ސިފަތަކާއި ތިމާވެށި މެނޭޖުކުރާނެ ރަނގަޅު އާދަތައް
ހިމެނިދާނެއެވެ.
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭންގެ ސްކޯޕް
(ހ) އަސަރުތައް ދެނެގަނެ އަސަރުތައް ކުޑަކުރާނެ ގޮތްތައް ކަ ނޑައެޅުން:
މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ނިކުމެދާނެ އަސަރުތަކަކީ ކޮބައިކަން ދެނެގަނެ އެ އަސަރުތައް ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގައި
ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތައް ތަފުސީލުކޮށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން
އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް އެންމެ އެކަށޭނަ ހާލަތްތަކަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގައި ހުށަހެޅުނު ސްޓްރަކްޗަރަލް އަދި ނޮން ސްޓްރަކްޗަރަލް ފިޔަވަޅުތައް ވަކިން އެނގެން
އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ މަޝްރޫޢެއް ޢަމަލީ ފިޔަވައްސަށް ގެނެވޭނެ މަރުޙަލާއަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކުރެވިފައި އޮންނަވާނެއެވެ.
(ށ) ތަރައްޤީކުރުމުގެ ރޭވުންތައް:
ޗެކް ލިސްޓު ތައްޔާރުކުރަމުންދާއިރު އަދި ތިމާވެށީގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމުގެ މަރުޙަލާގައި މަޝްރޫޢުގެ އެދެވޭ ފައިދާ ނުވަތަ
މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ހުޅުވިގެންދާ ފުރުޞަތުތައް ދެނެގަނެ ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ސަރަހައްދެއްގެ ތިމާވެށްޓާއި
34

އާންމު ދިރިއުޅުމުގެ ޙާލަތަށް ފައިދާކުރާނެ ގޮތަކަށް މީގެ ތެރެއިން ބައެއް ފުރުޞަތުތައް އިތުރަށް ތަރައްޤީކުރެވިދާނެއެވެ.
އަދި މިފަދަ ފުރުޞަތުތައް ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ތަރައްޤީކުރުމުގެ ރޭވުންތައް ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގައި
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ޕްރޮގްރާމުތައް:
އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް ހުށަހެޅުނު ފިޔަވަޅުތަކަކީ، މަގުސަދު ހާސިލުވާ އަދި ޤައުމީ މިންގަ ނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށްގެންދެވޭ
ފިޔަވަޅުތަކެއްކަން ޔަގީންކުރުމުގެ ގޮތުން ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ޕްރޮގްރާމުތައް ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް
ޕްލޭނުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ޕްރޮގްރާމުތަކުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ
ތަފުސީލު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
1.1އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އެޅޭ ކޮންމެ ފިޔަވަޅެއްގެ ކާމިޔާބުކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތަކުގެ މިންގަ ނޑުތައް.
2.2ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަންނާނެ ގޮތްތައް.
3.3ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަންނާނެ އަވަސް ލަސްމިން.
4.4ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަންނާނެ މިންގަ ނޑުތައް.
5.5ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށް ސާރވޭކުރާނެ ސަރަހައްދުތައް.
(ރ) މަސްއޫލުވާ ފަރާތްތައް:
އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތަކާއި ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ އެންމެހައި ކަންތައްތަކުގައި
މަސްއޫލުވާ ފަރާތްތައް ފާހަގަކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. މަސްއޫލުވާ ގިނަ ފަރާތްތަކެއް ޝާމިލުވާނަމަ އެ ހުރިހާ ފަރާތެއް
އެކުގައި، އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކަށް އެއްބާރުލުން ދީގެން، އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތަކާއި ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ
ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ އެންމެހައި ކަންތައްތަކުގައި މަސްއޫލުވެ މަސައްކަތްކުރާނެ ނިޒާމު ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ބ) ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތުގެ ޝެޑިއުލް:
މިގޮތުން މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގައި ހިމެނޭ ތަފާތު ބައިތައް ކުރިއަށް ގެންދާނެ މުއްދަތު އަދި އަވަސް ލަސްމިން ބަޔާންކޮށްފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ރިޕޯޓުކުރުން:
އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކާއި ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށްފަހު އަންގަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް
އެންގުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް ތަފުސީލުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން، މަސައްކަތުގެ
ކޮންޓްރެކްޓަރުންނާއި ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރުން، އެދިޔާރަށް ރިޕޯޓުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި، އެދިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ރިޕޯޓުކުރާނެ
އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ރިޕޯޓު ކުރުމުގެ އެކިއެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ޒިންމާވާނެ ފަރާތްތައް ވެސް ސާފުކޮށް
ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
35

(ކ) ޚަރަދު:
އަސަރުތައް ކުޑަކުރުމަށް އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތަކާއި ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށް ހިންގާނެ ޚަރަދު ތަފުސީލުކޮށް
ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ކޮންސަލްޓެންޓްގެ އިޤްރާރު
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭނުގައިވާ ބަޔާންތަކަކީ، ތެދު، ފުރިހަމަ އަދި ޞައްޙަ އެއްޗެއް ކަމަށް އިޤްރާރުވެ ކޮންސަލްޓަންޓް
ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
ޖަދުވަލުތައް:
މިބައިގައި ތިރީގައި މިވާ މަޢުލޫމާތުތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
އިތުރު ފަންނީ މަޢުލޫމާތާއި މަޝްރޫޢު ކުރިއަށްގެންދިއުމުގެ ކުރިން ތަނުގެ މާޙައުލު އޮތްގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު.
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ހެދި ކޮންސަލްޓެންޓުންގެ ނަމާއި ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރު.
ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް ޕްލޭން ހެދުމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ނުކޮށް ބައިވެރިވި މީހުންގެ ވަނަވަރު.
36

ޖަދުވަލު 9
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު އިލެކްޓްރޯނިކް ފޯމެޓުގައި ހުށަހަޅާނޭ ގޮތް
ތަޢާރަފު
މަޢުލޫމާތު ހާމަކޮށް ބެހެއްޓުމަށް މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓްގައި ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ޝާއިޢު
ކުރަންވާނެއެވެ. މިފަދަ ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅާމީހާ، ކަރުދުާހގައި ލިޔެފާ ހުށަހަޅާއިރު، އިލެކްޓްރޯނިކް ފޯމެޓުގައި ވެސް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
އިލެކްޓްރޯނިކް ފޯމެޓް ކޮޕީ އޮންނަންވީ ގޮތް
ކަރުދާހުގައި ލިޔެފައިވާ ކޮޕީއާއި އިލެކްޓްރޯނިކް ފޯމެޓުކޮޕީ މުޅިން އެއްގޮތް ވާންވާނެއެވެ. އިލެކްޓްރޯނިކް ފޯމެޓް ކޮޕީ
ހުށަހަޅާނީ ސީޑީއެއް ގައެވެ.
ރިޕޯޓު އޮންނަންވާނީ ބާބުތަކަކަށް ބަހާލައި ކޮންމެ ބާބެއް ވަކި ފައިލެއްގައެވެ. އެއްވެސް ބާބެއް 50 އެމްބީ އަށްވުރެ
ބޮޑުވާނަމަ، އެ ބާބުވެސް 50 އެމްބީ އަށްވުރެ ކުޑަ ބައިތަކަކަށް ބަހާލާނީއެވެ.
ބަ ނޑޭރި ގަނޑާއި ފިހުރިސްތު އެކުލެވޭ ސަފުހާތައް އޮންނަންވާނީ ވަކި ފައިލެއްގައެވެ.
ރިޕޯޓުގެ ޚުލާޞާ ހުށަހަޅާނީ ވަކި ފައިލެއްގައެވެ.
ރިޕޯޓު އެކުލެވިގެންވާ ބައިތަކުން، ރިޕޯޓުގެ ޚުލާޞާއަށާއި އަދި އިތުރު މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅާފައިވާ ސަފުހާތަކަށް ލިންކު
ދޭންވާނެއެވެ. އަދި ބަލާ މީހާއަށް މިބެލެނީ ކޮން ބާބެއްކަން ސާފުކޮށް އެނގޭގޮތަށް ރިޕޯޓު އެކުލެވިގެންވާ ބައިތަކުގެ ނަމާއި
މައި ސުރުޚީއާއި އަރިމަތީ ސުރުޚީތަކާއި އަދި އިތުރު މަޢުލޫމާތުގެ ސުރުޚީތައް އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
ފައިލުގެ ނަން 8 ކެރެކްޓަރަށްވުރެ ގިނަވެގެން ނުވާނެއެވެ. ހުންނަންވާނީ ލެޓިންއަކުރުގެ ކުދި އަކުރުންނެވެ. ފަށާ އަކުރު
ވާންވާނީ އޭބީސީޑީގެ އަކުރަކަށެވެ. ވިޔަ އަދަދަކަށް ވެގެންނުވާނެއެވެ.
ސަފުހާތައް ހުންނަންވާނީ ތަރުތީބު ނަންބަރު ޖަހާފައެވެ.
ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަންވާނީ pdf ފޯމެޓުގައެވެ. ހުރިހާ ތަސްވީރުތައް ހުންނަންވާނީ، gif/jpg އެކްސްޓެންޝަން ފައިލް ފޯމެޓު
ގައެވެ.
ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ހާޒިރުގައި އިލެކްޓްރޯނިކް ފޯމެޓު ކޮޕީ ހުޅުވާ، އެކޮޕީ ކަރުދާހުގައި ލިޔެފައި ހުށަހެޅި ކޮޕީއާ އެއްގޮތްތޯ
ތަންފީޛީ އިދާރާއިން ބަލަންވާނެއެވެ.
37

ޖަދުވަލު 10
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ފުރިހަމަވޭތޯ އިދާރީގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ކަންތަކުގެ ލިސްޓު
1.1ރިޕޯޓުގެ ނަން:
2.2އެދިޔާރު:
3.3ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ކޮންސަލްޓެންޓުންގެ ނަން:
4.4ރިޕޯޓުގެ ރިފަރެންސް ނަންބަރު:
5.5ލިބުނު ތާރީޚު:
6.6މި ފޯމު ހުށަހަޅާ މީހާގެ ނަމާއި ތާރީޚު:
ނަން: ތާރީޚު:
7.7ހުށަހެޅި ކަރުދުާހ ކޮޕީގެ އަދަދު:
8.8އިލެކްޓްރޯނިކް ކޮޕީގެ ފޯމެޓު:
9.9ރިޕޯޓުގައި ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސް އެބައޮތްތަ؟
އާއެކެވެ. ނޫނެކެވެ.
1010ރިޕޯޓުގައި މިނިސްޓްރީން ފާސްކޮށްފައިވާ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންސެޕްޓް އެބައޮތްތަ؟
އާއެކެވެ. ނޫނެކެވެ.
1111ރިޕޯޓުގައި ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަ ކުރާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ތިމާވެށްޓައް ލިބޭ
ގެންލުން ކުޑަކުރުމަށް ނުވަތަ ހުއްޓުވުމަށާއި އެކަންކަން މޮނިޓަރ ކުރުމަށް އެދިޔާރު ދޭ ޔަގީން ކަށަވަރުގެ ލިޔުން އެބައޮތްތަ؟
އާއެކެވެ. ނޫނެކެވެ.
ރިޕޯޓު ފުރިހަމައަށް މުރާޖަޢާކުރުމަށް ގަބޫލުކޮށް ބާއްވައިފީމެވެ.
ނަމާއި ސޮއި: ތާރީޚު:
ރިޕޯޓު ފުރިހަމައަށް މުރާޖަޢާކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިތުރު މަޢުލޫމާތު މަދުވާތީ ގަބޫލުނުކޮށް އަނބުރާ އެދިޔާރަށް ދީފީމެވެ.
ނަމާއި ސޮއި: ތާރީޚު:
38

ޖަދުވަލު 11
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ބަލާ މުރާޖިރުގެ ކިބައިގައި ހުންނަންވީ ޝަރުޠުތައް
ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު މުރާޖަޢާ ކުރާ މީހާގެ ކިބައިގައި ތިރީގައި މިވާ ޝަރުޠުތައް ހުންނަން ވާނެއެވެ.
ރިޕޯޓު ވަޒަންކުރާ ފަރާތަކީ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމުގައި
ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމުގައި އެއްވެސް ހައިސިއްޔަތަކުން ބައިވެރިވެފައިވާ ފަރާތަކަށް ވެގެން ނުވާނެއެވެ.)މީގެތެރޭގައި
މީޒާންކުރަން ބޭއްވި ބައްދަލުވުމެއްގައި ބައިވެރިވުމެއް ނުހިމެނެއެވެ.(
ސަރުކާރުން ގަބޫލުކުރާ ފެންވަރުގެ ޔުނިވަރސިޓީއަކުން ތިމާވެށީގެ ދާއިރާއަކުން ފުރަތަމަ ޑިގުރީ ހާސިލުކޮށްފައިވުން.
ތިމާވެށި ބެލެހެއްޓުމާ ގުޅޭ ދާއިރާއެއްގައި ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށް 5 (ފަހެއް) އަހަރު ވަންދެން މަސައްކަތްކޮށް ތަޖުރިބާ
ލިބިފައިވުން.
39

ޖަދުވަލު 12
ފުރަތަމަ ދިރާސާ ހެދުމަށްފަހު ނިންމިގޮތް
1.1ފުރަތަމަ ދިރާސާ ހެދުމަށްފަހު ނިންމިގޮތް އޮންނަން ވާނީ ތިރީގައި ބުނެވުނު ފަދައިންނެވެ.
a. މި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ފާހަގަކުރެވޭ ވަރުގެ ނޭދެވޭ ބޮޑު އަސަރެއް ތިމާވެށްޓަށް ކޮށްފާނެކަމަށް ފެނެއެވެ. ވީމާ، ތިމާވެށްޓަށް
އަސަރުކުރާ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓެއް ހުށަހަޅާށެވެ. ނުވަތަ،
b. މި މަޝްރޫޢުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ނޭދެވޭ ބޮޑު އަސަރެއް ކޮށްފާނެ ކަމަށް ނުފެނެއެވެ. ވީމާ، ތިމާވެށީގެ މެނޭޖްމަންޓް
ޕްލޭނެއް ހުށަހަޅާށެވެ.
2.2ފުރަތަމަ ދިރާސާ ބަލައި ފާސްކުރި އިދާރާގެ މަޢުލޫމާތު.
3.3އިތުރު މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ގުޅާނެ ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް.
40

ޖަދުވަލު 13
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމާއިބެހޭ ރިޕޯޓު އޮންނަންވީ ގޮތް
ތަން ތައްޔާރު ކުރާއިރާއި ޢިމާރާތްކުރާއިރު ނުވަތަ މަޝްރޫޢު ހިނގަމުންދާއިރާއި މަޝްރޫޢުގެ ޑީކޮމިޝަނިންގ ސްޓޭޖްގައި ވެށްޓަށް
އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމާބެހޭ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށް ފޮނުވަމުން ގެންދަން ވާނީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
ޚުލާޞާ ރިޕޯޓު ފޮނުވަމުންގެންދާނީ ކޮންމެ ދެމަހުން އެއްމަހުއެވެ.
މަޝްރޫޢު ނިމުމުން ފޮނުވާ ރިޕޯޓު ފޮނުވާނީ މަޝްރޫޢު ޤާއިމުކޮށް ނިމި ޑީކޮމިޝަންކުރުމަށްފަހު ނުވަތަ ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު
ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގައި ކަ ނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށެވެ.
ޚުލާޞާ ރިޕޯޓުގައި ތިރީގައި މިވާ ބައިތައް ހުންނަންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ ނަމާއި، ތާރީޚާއި ކޮންސަލްޓެންޓްގެ ނަން.
މިނެ ވަޒަންކުރި ބައިތަކާއި، ބޭނުންކުރި މެތަޑާއި، އާލާތާއި ތަނާއި ބަލަމުންގެންދިޔަ އަވަސް ލަސްމިން އަދި ޚުލާޞާ
ނަތީޖާތައް.
ލިބުނު ނަތީޖާތަކުގެ ތެރޭގައި ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓަށް މުހިންމުވެދާނޭ ކަމެއް ފާހަގަ
ކުރެވުނު ނަމަ، އެކަމަށް އަލިއަޅުވާލައި އިތުރު ތަފުސީލު ދޭންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢު ނިމުމުން ހުށަހަޅާ ރިޕޯޓުގައި ތިރީގައި މިވާ ބައިތައް ހުންނަންވާނެއެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ ނަމާއި، ތާރީޚާއި ކޮންސަލްޓަންޓްގެ ނަން.
ރިޕޯޓުގެ ޚުލާޞާ.
މަޝްރޫޢާ ބެހޭ މައިގަ ނޑު މަޢުލޫމާތު.
ރިޕޯޓާ ގުޅުން ހުރި، މަޝްރޫޢު ހިންގާ ސަރަހައްދުގެ ކުރެހުންތަކާއި، ފޮޓޯތަކާއި އެ ތަނުގައި ހުރި ތިމާވެށީގެ ނާޒުކު
ތަންތަނާއި ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ބަލާނެ ސަރަހައްދުތަކާއި ކޮންޓްރޯލްތައް.
އަސަރުތައް ކުޑަކުރަން އަޅާނޭ ފިޔަވަޅުތަކާއި ތަޣައްޔަރުވުން ކޮންޓްރޯލް ކުރަން އަޅާނޭ ފިޔަވަޅުތައް ބަޔާން ކުރުން.
މިނެ ވަޒަންކުރި ބައިތަކާއި، ބޭނުންކުރި މެތަޑާއި، ތިމާވެށީގައި ހުންނަން ޖެހޭނޭ މިންގަ ނޑުތަކާ އަޅައިބަލާއިރު ތިމާވެށީގެ
ފެންވަރަށް އަންނަމުން ދިޔަ ބަދަލުތައް.
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ބެލުމުން ފެންނަމުންދިޔަ ނަތީޖާތަކާއި އެކަންތައް ބަލަމުންގެންދިޔަ އަވަސް ލަސްމިން އަދި
މުއްދަތު.
މިނެ ވަޒަންކުރި ބައިތަކަށް ލިބުނު ނަތިޖާތައް ގްރާފްތަކެއްގެ ގޮތުގައި ސިފަކޮށްދިނުން.
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމުގައި ދިމާވި ދަތިތަކާއި، އެކަމުގެ ސަބަބުން ނަތީޖާއަށް ކޮށްފާނޭ އަސަރު.
ތިމާވެށީގައި ހުންނަންޖެހޭނޭ މިންގަ ނޑުތަކަށް ނުފެތޭ ކަންތައްތައް، އެހެންވުމުގައި ދިމާވި ސަބަބާއި އެކަމުން ނުކުމެދާނޭ
އަސަރުގެ ޚުލާޞާ.
މިންގަ ނޑުތަކަށް ނުފެތުމުން ދެން އެޅިފިޔަވަޅުތައް ބަޔާންކުރުން.
ލިޔުމަކުން ނުވަތަ އަނގަބަހުން ނަމަވެސް، ބަޔަކުކުރި ޝަކުވާގެ ޚުލާޞާއާއި އެކަމާ ގުޅިގެން ކުރި މަޝްވަރާއާއި އެކަންތަކާ
ގުޅިގެން އެޅި ފިޔަވަޅުތަކާއި އެކަން ރަނގަޅުކުރަން ކުރި މަސައްކަތް.
41

މަޝްރޫޢުގައި ކުރިއަށް ކުރަން ހުރިކަންތައްތަކާއި އެކަންތައްތައް ކުރަން ރޭވިފައިވާ ގޮތުގެ ތާވަލު.
ވެށްޓަށް އަންނަމުންދާ ބަދަލުތައް ދެނެގަންނާނެ ދުވަސްވަރާއި، ކަންތައްތައް ކުރަންފެންނަ ގޮތުގެ ލަފައާއި ޚިޔާލުތަކާއި، އަދި
ރިޕޯޓުގެ ނިންމުމުގެ ޚުލާޞާ.
42